

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

PROGRAMA „TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS“

2005 m. rugpjūčio 26 d. Nr. 2040-13-93
Vilnius

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė atliko Teisingumo ministerijos vykdomos programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ veiklos auditą.

„Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ - tai tęstinė, ilgalaikė investicijų programa, numatanti teismų aprūpinimą patalpomis, pagrindinėmis priemonėmis ir jų kompiuterizavimą, taip pat teismų pastatų statybos, rekonstravimo ir remonto darbų finansavimą. Programos tikslas – sudaryti teismams tinkamas darbo sąlygas.

Programos vykdymui 2002–2005 metais skirta 65522 tūkst. Lt biudžeto lėšų.

Audito metu nagrinėti: Teisingumo ministerijos strateginio planavimo sistema, Programos tikslas, uždavinys, priemonė – teismų pastatų statyba ir rekonstravimas, taip pat įgyvendinant šią priemonę vykdyti investicijų projektai. Auditoriai įvertino Programos rengimą, vykdymą ir vykdymo rezultatus.

Nors programos tikslas – sudaryti tinkamas darbo sąlygas teismams, tačiau vykdant šią programą, neapibrėžta, kokios sąlygos laikomos tinkamomis.

Pažymėtina, kad Teisingumo ministerija vykdydama šią Programą neatliko teismų patalpų būklės analizės, kurios pagrindu būtų nustatytas siekiamas rezultatas, efektyviai bei ekonomiškai naudojamos valstybės biudžeto lėšos.

Audito metu buvo nustatyta, kad Ministerija neekonomiškai ir neefektyviai, pažeidžiant teisės aktus, valdo programą ir naudoja jai skirtas valstybės biudžeto lėšas. Tam turėjo įtakos netinkama Teisingumo ministerijos strateginio planavimo ir kontrolės sistema, investicijų projektų rengimo ir vykdymo, viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir kontrolės trūkumai bei teisės aktų pažeidimai.

Audito išvadų pagrindu pateiktos rekomendacijos Teisingumo ministerijai, kad Programos lėšos būtų planuojamos bei naudojamos teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

TURINYS

1. ĮŽANGA.....	3
2. AUDITO SUBJEKTO VEIKLOS APLINKA	3
3. AUDITO PROCESAS.....	5
4. AUDITO REZULTATAI.....	8
4.1. PROGRAMOS „TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS“ RENGIMAS	8
4.2. PROGRAMOS „TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS“ TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, VERTINIMO KRITERIJAI.....	10
4.3. TEISMŲ PATALPŲ PLOTŲ ANALIZĖ	13
4.4. PROGRAMOS VYKDYMO VERTINIMAS.....	17
4.4.1. INVESTICIJŲ PLANAI (PROJEKTAI).....	18
4.4.2. RADVILIŠKIO RAJONO APYLINKĖS TEISMO PASTATO PIRKIMAS IR PRITAIKYMAS TEISMO REIKMĖMS	21
4.4.2.1. Teismo pastato pirkimas.....	22
4.4.2.2. Teismo pastato pritaikymas teismo reikmėms.....	25
4.4.3. DRUSKININKŲ MIESTO APYLINKĖS TEISMO PASTATO REKONSTRAVIMAS.....	31
4.4.4. ALYTAUS RAJONO APYLINKĖS TEISMO PASTATO REKONSTRAVIMAS.....	38
4.4.5. KLAIPĖDOS MIESTO APYLINKĖS TEISMO PASTATŲ S.DAUKANTO G. 6 IR 8, KLAIPĖDOJE REKONSTRAVIMAS.....	43
4.4.6. VALSTYBĖS KAPITALO INVESTICIJŲ NAUDOJIMAS.....	47
4.5. PROGRAMOS VYKDYMO REZULTATAI.....	49
4.5.1. VERTINIMAS PAGAL MINISTERIJOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJUS.....	50
4.5.2. VERTINIMAS PAGAL INVESTICIJŲ PROJEKTUS.....	51
4.5.3. LAUKIAMI PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI	53
BENDROSIOS IŠVADOS	55
REKOMENDACIJOS	57
PRIEDAI.....	58

1. IŽANGA

Programa „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ – tai tęstinė, ilgalaikė investicijų programa, numatanti teismų aprūpinimą patalpomis, pagrindinėmis priemonėmis ir jų kompiuterizavimą, taip pat teismų pastatų statybos, rekonstravimo ir remonto darbų finansavimą.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai pavesta valdyti jai priskirtas kapitalo investicijų programas, skirstyti asignavimus ir užtikrinti jų naudojimą, analizuoti teismų pateiktus investicijų projektus; įgyvendinti teisinės informacijos techninę politiką, kurti ir diegti kompiuterines teisinės informacijos sistemas.

Auditas atliktas siekiant įvertinti programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ rengimą, vykdymą, skirtų lėšų panaudojimą, nustatyti aktualias bei reikšmingas problemas, taip pat pateikti išvadas ir rekomendacijas nustatytoms problemoms išspręsti.

Auditas buvo atliktas dėl šių **priežasčių**:

- Atlikus strateginį tyrimą, programos „Teismų materialinės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ auditas buvo numatytas Valstybinio veiklos audito 2005 metų programoje.
- Teismų materialinis aprūpinimas ir kompiuterizavimas aktualus didelei visuomenės daliai, galimos problemos plačiai nušviestos žiniasklaidoje.
- Išankstinis tyrimas parodė esamas problemas rengiant, planuojant, vykdam programą, vertinant jos rezultatus, atskleidė galimai netaupų ir neracionalų, pažeidžiant teisės aktus, biudžeto lėšų naudojimą.

Auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Veiklos audito 1-ojo departamento direktoriaus R. Sanajevo 2005-05-30 pavedimu Nr. 2040-13. Auditą atliko Veiklos audito 4-ojo departamento vyresnieji valstybiniai auditoriai R. Žirlytė (grupės vadovė), V. Dmitrijev ir specialistė L. Putytė. Auditas pradėtas 2005-05-30, baigtas 2005-08-19.

2. AUDITO SUBJEKTO VEIKLOS APLINKA

Teisingumo ministerija (Ministerija) yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymuose ir kituose teisės aktuose įtvirtintas teisingumo srities valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šioje srityje valstybės politiką. Ministerija yra viešasis juridinis asmuo, biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Pagrindiniai Ministerijos uždaviniai ir funkcijos suformuluoti Lietuvos Respublikos

teisingumo ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Vyriausybės 1998-07-09 nutarimu Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

Siekdama užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių apsaugą, teisinėmis priemonėmis padėti sudaryti palankią aplinką verslui, taip pat sąlygas tobulinti valstybės administravimą, Ministerija valdo jai priskirtas kapitalo investicijų programas, skirsto asignavimus ir užtikrina jų naudojimą, analizuoja teismų pateiktus investicijų projektus (nuostatų 6.18 p.); siekiant sukurti teisėkūros procesą, atitinkantį europietiškas tradicijas, užtikrinti teisininkų profesinį ugdymą, Ministerija įgyvendina teisinės informacijos techninę politiką, kuria ir diegia kompiuterines teisinės informacijos sistemas (nuostatų 8.7 p.).

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo¹ 128 str. 2 d. nustatyta: „valstybės investicijų programų projektus aprobuoja Teismų taryba, o valstybės investicijų programas valdo Teisingumo ministerija“. Teismų įstatymo 127 str. įtvirtinta, kad biudžeto ir investicijų programų projektus sudaro asignavimų valdytojai – teismai. Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo² 2 str. 2 d. 2 p. nustatyta: „Nacionalinė teismų administracija analizuoja valstybės investicijų teismams poreikius, parengia apibendrintus pasiūlymus dėl teismų investicijų projektų sudarymo ir įtraukimo į valstybės investicijų programą ir pateikia juos Teismų tarybai“.

Teismų taryba svarsto ir aprobuoja pasiūlymus dėl teismų investicijų programų projektų ir pasiūlymus dėl apylinkių teismų, apygardų teismų, apygardų administracinių teismų biudžetų projektų ir pateikia juos Vyriausybei (Teismų tarybos reglamento 20 p. 18 d.).

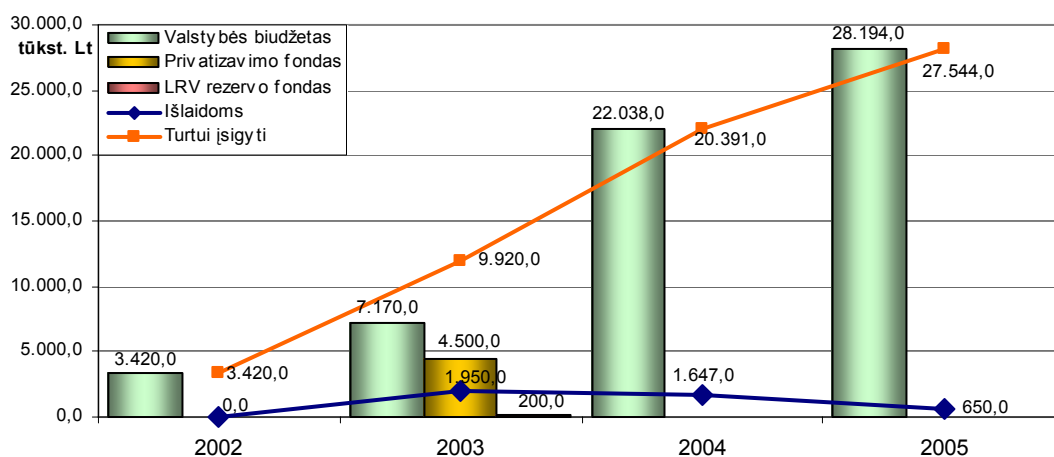
Ministerija 2003, 2004 m. vykdė 16 programų. Programa „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ (programos kodas 01.04) (toliau – Programa) – tai ilgalaikė, tęstinė investicijų programa, skirta užtikrinti 66 teismų aprūpinimą patalpomis, kt. pagrindinėmis priemonėmis, kompiuterizavimą. Programai 2004 m. buvo skirta 22038 tūkst. Lt, tai yra 41,8 proc. visų Ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ir 84,9 proc. asignavimų, skirtų turtui įsigyti.

Programos vykdymas siejamas su šiais Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetais: užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką, plėtoti informacinę visuomenę. Šia programa įgyvendinamas Ministerijos strateginis tikslas – kurti nacionalinę teisinę sistemą, atitinkančią teisinės valstybės sampratą ir Europos Sąjungos teisinę patirtį.

---

¹ Lietuvos Respublikos 1994-05-31 Teismų įstatymas Nr. I-480 (2002-01-24 įstatymo Nr. IX- 732 redakcija);

² Lietuvos Respublikos 2002-03-14 Nacionalinės teismų administracijos įstatymas Nr. IX-787;

1 pav. Programai „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ skirtos lėšos 2002 – 2005 metais (tūkst. Lt).

Kaip matome iš 1 paveikslė pateiktų duomenų iš viso Programos vykdymui 2002–2005³ m. skirta 65522 tūkst. Lt:

- iš valstybės biudžeto finansavimas 2002–2004 m. sudarė 32628 tūkst. Lt, 2005 m. patvirtinta 28194 tūkst. Lt, tai yra 28 proc. daugiau nei 2004 m. Iš 2002–2005 m. programai patvirtintų valstybės biudžeto lėšų 93 proc. (56575 tūkst. Lt) skirta turto įsigijimui ir 7 proc. (4247 tūkst. Lt) – išlaidoms.
- iš Privatizavimo fondo programai vykdyti 2003 m. buvo skirta 4500 tūkst. Lt.
- iš Vyriausybės rezervo fondo⁴ 2003 m. skirta 200 tūkst. Lt.

3. AUDITO PROCESAS

Audito subjektas – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija; kodas 188604955, adresas Gedimino pr. 30/1, LT-01104, Vilnius. Tel. (8~5) 266 2980, faks.:(8~5) 262 5940, 262 4732; www.tm.lt, el. paštas: tminfo@tic.lt.

Ministerijai nuo 2004-12-15 vadovauja teisingumo ministras Gintautas Bužinskas; 2001-07-05 – 2004-12-14 vadovavo teisingumo ministras Vytautas Markevičius.

Ministerijos administracijai vadovauja ministerijos valstybės sekretorius Paulius Koverovas. Ministerijos Finansų departamentui vadovauja direktorė Gertrūda Tumelienė.

Audito objektas – programa „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“.

³ Lėšos skirtos Vyriausybės nutarimais: 2002-01-28 Nr. 119, 2003-01-21 Nr. 62, 2004-02-03 Nr. 110 (nutarimų aktualios redakcijos), 2005-01-24 nutarimu Nr. 64;

⁴ Vyriausybės 2003-08-07 nutarimas Nr. 991 „Dėl lėšų skyrimo”

Audito tikslas – programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ vertinimas – tai yra įvertinti audituojamo subjekto veiklą, vykdant programą bei atskleisti veiklos tobulinimo galimybes.

Audito mastas nustatytas įvertinus išankstinio tyrimo metu nustatytas problemas pagal rizikingiausias programos vykdymo sritis:

1. **Programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ planavimas:**

- **Programos rengimas: tikslo, uždavinio, priemonių, uždavinių vykdymo vertinimo kriterijų, programos laukiamų rezultatų vertinimas;**
- **Teismų pastatų būklės analizė, investicijų projektų planavimas (poreikių ir prioritetų nustatymas), lėšų planavimas konkretiems objektams;**
- **programos ir investicijų projektų tikslinimas.**

2. **Programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ vykdymo vertinimas:**

2.1 priemonės „Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas“ vykdymo vertinimas:

- **investicijų projektų vykdymas;**
- **viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas;**
- **sutarčių vykdymas.**

3. **Programos vykdymo kontrolės ir stebėsenos vertinimas.**

4. **Programos rezultatų vertinimas.**

Vertinant atskirus investicijų projektus (viešuosius pirkimus, sutarčių vykdymą) objektai atsirinkti pagal šiuos kriterijus:

- didžiausią perkamų prekių, darbų ar paslaugų kainą;
- sudaromus papildomus susitarimus dėl papildomų darbų;
- objektų rekonstravimui skirtų sumų, pagal investicijų projektus ir nurodytų rangos sutartyse, skirtumus.

Audito metu buvo analizuoti šie investicijų projektai:

- Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms;
- Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas;
- Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas;
- Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų S. Daukanto 6 ir 8, Klaipėdoje rekonstravimas (techninio projekto parengimo viešasis pirkimas).

Audituojamas laikotarpis: 2003 m. – 2005 m. I ketvirtis; tam tikrais atvejais, siekiant išsamaus atskirų investicijų projektų, programos rezultatų įvertinimo, analizuojami 2002 m. duomenys.

Naudoti duomenų surinkimo metodai: dokumentų nagrinėjimas, tikslinės grupės, stebėjimas, apžiūra, apklausa žodžiu, raštu, pokalbiai.

Informacija buvo rinkta Teisingumo ministerijoje, Finansų ministerijoje, Nacionalinėje teismų administracijoje, teismuose.

Naudoti duomenų analizės metodai: kiekybinės bei kokybinės analizės; lyginamosios, statistinės, sisteminės analizės; loginis; apibendrinimo.

Vertinimo kriterijai

Išankstinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad programa „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ vykdoma pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, todėl Audito metu vertinant programos planavimą, vykdymo kontrolę, stebėseną, rezultatų vertinimą, priemonės „Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas“ vykdymą, vertinimo kriterijais buvo laikomi šių teisės aktų reikalavimai:

- Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Strateginio planavimo metodika;
- Lietuvos Respublikos 1999-07-07 investicijų įstatymas Nr. VIII-1312;
- Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 „Dėl Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka;
- Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika;
- Lietuvos Respublikos 1996-08-13 viešųjų pirkimų įstatymas Nr. I-1491;
- Lietuvos Respublikos 1996-03-19 statybos įstatymas Nr. I-1240;
- Kiti teisės aktai.

Be teisėtumo, programos vykdymas buvo vertinamas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriais, vadovaudamiesi Ministerijos nustatytais kriterijais, analogu ir palyginimu.

Audito metu laikėmės prielaidos, kad Ministerija pateikė visus su audito objektu susijusius dokumentus, visi mums pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos tiksliai atitinka originalus.

4. AUDITO REZULTATAI

4.1. PROGRAMOS „TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS“ RENGIMAS

Asignavimų valdytojai programas rengia vadovaudamiesi Vyriausybės patvirtinta Strateginio planavimo metodika⁵. Strateginio planavimo metodika⁶ nustato pagrindinius biudžeto programų formavimo principus, apibrėžia naudotinas sąvokas, numato programos sudedamąsias dalis, tai yra reglamentuoja biudžeto programų formavimo procesą ir jo esmę.

Strateginio planavimo metodikos 44 p., institucijos strateginio veiklos plano rengimui organizuoti, koordinuoti, jo įgyvendinimui prižiūrėti, biudžetinais metais pasiektiems rezultatams įvertinti, iškilusioms problemoms analizuoti, planuojamo laikotarpio veiklos prioritetams nustatyti rekomenduojama sudaryti institucijos **strateginio planavimo grupę**.

Ministerijoje sudaryta strateginio planavimo grupė, jos sudėtis ir pavestos funkcijos 2002-2005 m. laikotarpiu kito:

- Teisingumo ministro 2002-04-11 įsakymu Nr. 91⁷ sudaryta atsakinga už strateginio planavimo koordinavimą ministerijoje strateginio planavimo grupė, kurią sudarė *ministerijos sekretorius (grupės vadovas), ministro patarėjai ir ministerijos administracijos padalinių vadovai*. Grupei pavesta *suderinti ir parengti 2003-2005 m. strateginio plano projektą*.
- Teisingumo ministro 2003-06-24 įsakymu Nr. 187⁸ sudaryta atsakinga už strateginio planavimo koordinavimą ministerijoje strateginio planavimo grupė, kurią sudarė *ministerijos valstybės sekretorius (grupės vadovas), ministro patarėjai ir ministerijos administracijos padalinių vadovai*.

Grupei pavesta *suderinti ir parengti 2004-2006 m. strateginio plano projektą*, tačiau nedetalizuota, ar strateginio planavimo grupė buvo įpareigota: atlikti aplinkos išteklių analizę; numatyti planuojamo laikotarpio rezultatus pagal programas; paskirti užduotis programų koordinatoriams; atlikti strateginio plano įgyvendinimo priežiūrą, biudžetinais metais pasiektų rezultatų vertinimą, iškilusių problemų analizę, kaip numatyta Strateginio planavimo metodikos 44 ir 49 p.

- Teisingumo ministro 2004-06-23 įsakymu Nr. 1R-153⁹ sudaryta atsakinga už Ministerijos ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų 2005 m. valstybės biudžeto finansinių rodiklių projektu

⁵ Lietuvos Respublikos 1990-07-30 biudžeto sandaros įstatymas Nr. I-430 (2003-12-23 d. įstatymo Nr. IX-1946 redakcija) 17 str. 3 d.;

⁶ Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Strateginio planavimo metodika;

⁷ neteko galios 2003-06-24;

⁸ neteko galios 2004-06-23;

planų rengimą ir koordinavimą, strateginio planavimo grupė, susidedanti iš *ministerijos valstybės sekretoriaus, ministro patarėjo, struktūrinių padalinių vadovų*.

Į grupės sudėtį buvo įtraukti visų Ministerijoje esančių departamentų vadovai, vyriausiasis finansininkas. Grupei pavesta *iki 2004-07-26 suderinti ir parengti 2005-2007 m. strateginio plano projektą*, tačiau nedetalizuota, ar grupė buvo įpareigota atlikti Strateginio planavimo metodikos 44 ir 49 p. numatytas funkcijas.

- Teisingumo ministro 2004-12-22 įsakymu Nr. 1R-324 sudaryta strateginio planavimo grupė, susidedanti iš *ministerijos valstybės sekretoriaus, ministerijos sekretoriaus, struktūrinių padalinių vadovų, Vidaus audito tarnybos vedėjos*.

Į grupės sudėtį įtrauktas vidaus audito tarnybos vadovas, tačiau ne stebėtojo teisėmis, kaip numatyta Strateginio planavimo metodikos 46 p., bet kaip grupės narys, nors pagal Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo¹⁰ 7 str. 6 d., jis negali dalyvauti valdant viešąjį asmenį.

Grupei pavestas *ministerijos 2005-2007 m. strateginio veiklos plano rengimo organizavimas ir koordinavimas, jo įgyvendinimo priežiūra, biudžetinais metais pasiektų rezultatų vertinimas ir iškilusių problemų analizė*.

Ministerijos darbuotojų teigimu, strateginio planavimo grupės posėdžiai vyksta nuolat, tačiau jie nėra protokoluojami. Kadangi, Ministerija jokių rašytinių dokumentų, parodančių, kaip planuojama, tikslinama, analizuojama, vertinama Programa, nepateikė, todėl jos rengimo įvertinti nėra galimybės (*1 pavyzdys*).

1 pavyzdys.

Ministerija pateikė kelis 2005-2007 m. investicijų planų variantus, kuriuose nurodyti skirtingi investicijų projektų prioritetai, bendra vertė bei įgyvendinimo terminai. Nėra rašytinių dokumentų (protokolų ar kt. dokumentų) įrodančių, kad 2005-2007 m. investicijų planų keitimas buvo svarstomas strateginio planavimo grupės posėdžiuose, ir pagrindžiančių jų pakeitimus..

Teisingumo ministerijoje sukurta strateginio planavimo sistema ne visais atvejais atitinka Strateginio planavimo metodiką. Audito metu rašytinių dokumentų, ar Ministerijoje vykdomos nustatytos programų koordinatorių funkcijos (Strateginio planavimo metodikos 50 p.), negauta. Programų projektų rengimas pavestas struktūrinių padalinių ir institucijų prie Ministerijos vadovams.

Teisingumo ministerijoje nėra paskirti asmenys, atsakingi už atskirų programų priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kaip nustatyta Strateginio planavimo metodikos 51 p.

Ministerija 2003–2005 m. nesilaikydama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos¹¹ 5 p. nustatyto termino,

⁹ neteko galios 2004-12-22;

¹⁰ Lietuvos Respublikos 2002-12-10 vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas Nr. IX-1253;

¹¹ Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarka;

iki biudžetinių metų pradžios nepaskyrė atsakingų asmenų, kurie kontroliuotų programų vykdymą ir atsiskaitytų vadovams jų nustatytais terminais.

Už Programos vykdymą ir ataskaitų pateikimą 2003 m. atsakingais paskirti Finansų departamento direktorė ir Administracijos ir paslaugų departamento direktoriaus pavaduotojas¹²; 2004 m. – Finansų departamento direktorė ir Finansų departamento direktoriaus pavaduotojas¹³. Atsakingi tarnautojai įpareigoti užtikrinti, kad laiku būtų įgyvendinti nustatyti programų tikslai ir uždaviniai bei nurodytais terminais pateikti Finansų departamentui programų vykdymo ataskaitas.

Už Vyriausybės 2004-2008 m. programos priemonės Nr. 776 (Plėtoti teismų materialinę techninę bazę, rekonstruoti ir remontuoti teismų pastatus pagal kasmet tvirtinamą Valstybės investicijų programą) įgyvendinimą atsakingais vykdytojais paskirti Finansų departamento direktorė ir du vyriausieji specialistai¹⁴.

Išvados:

- 1. Ministerijos strateginio planavimo sistema ne visais atvejais atitinka Strateginio planavimo metodikos nuostatas ir tai gali turėti neigiamos įtakos kryptingam Ministerijos veiklos planavimui, racionaliam finansinių, materialinių ir darbo išteklių paskirstymui bei perskirstymui.**
- 2. Kadangi Ministerija rašytinių dokumentų parodančių, kaip planuojama, tikslinama, analizuojama, vertinama Programa, nepateikė, todėl jos rengimo įvertinti nėra galimybės.**

4.2. PROGRAMOS „TEISMŲ MATERIALINĖS TECHNINĖS BAZĖS PLĖTOJIMAS IR KOMPIUTERIZAVIMAS“ TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, VERTINIMO KRITERIJAI

Duomenys apie Ministerijos vykdomą programą „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ 2002-2005 m. pateikti 1 priede.

Teisingumo ministerijos vykdomos **Programos tikslas** – sudaryti teismams tinkamas darbo sąlygas.

Programos tikslas susijęs su Ministerijos paskirtimi ir atitinka institucijos strateginius tikslus. Programa skirta Ministerijos funkcijoms, nustatytoms Lietuvos Respublikos teismų įstatymo¹⁵, vykdyti. Įgyvendindama šio įstatymo nuostatas, Ministerija turi užtikrinti tinkamų darbo sąlygų sudarymą Lietuvos Respublikos teismams. Pagal Programos tikslo aprašymą, įvertinus teismų poreikius ir suderinus juos su Teismų taryba, nustatomi prioritetai ir jais vadovaujantis

¹² Teisingumo ministro 2003-02-19 įsakymas Nr. 49;

¹³ Teisingumo ministro 2004-02-11 įsakymas Nr. 1R-45;

¹⁴ Teisingumo ministro 2005-04-19 įsakymas Nr. 1R-120;

¹⁵ Lietuvos Respublikos 1994-05-31 teismų įstatymas Nr. I-480 (2002-01-24 įstatymo Nr. IX- 732 redakcija);

rengiami investicijų projektai teismų pastatų remontui, rekonstravimui ir statybai. Minėti projektai nustatyta tvarka teikiami Finansų ministerijai. Gautos investicijos paskirstomos tarp objektų prioritetine tvarka¹⁶.

Strateginio planavimo metodikos 39 p. nustatyta, kad institucijos programos tikslas turi nusakyti rezultata, kurį norima pasiekti per tam tikrą laikotarpį. Kadangi nėra nustatyta, kokie reikalavimai keliami teismų darbo patalpoms (teismų patalpų plotai, darbo vietų normatyvai ir pan.), kokios teismų darbo sąlygos laikytinos tinkamomis, tai apsunkina programos tikslo pasiekimą ir vertinimą.

Tikslui pasiekti suformuluotas **programos uždavinys** – *stiprinti teismų materialinę ir techninę bazę*. Pagal uždavinio aprašymą, Ministerija turi analizuoti teismų darbo sąlygų tinkamumą ir teikti pasiūlymus dėl jų gerinimo; rengti investicijų projektus dėl konkrečių teismų pastatų rekonstravimo ar statybos, įtraukiant juos į Valstybės investicijų programą.

Suformuluotas Programos uždavinys nenusako pagrindinio rezultato, kuris turi būti pasiektas per biudžetinius metus, kaip nustatyta Strateginio planavimo metodikos 40 p. Programos uždaviniu nusakomas procesas (tai yra stiprinti materialinę techninę bazę), kurio negalima išmatuoti ar palyginti.

Ministerija 2003-2005 m. vykdė šias Programos **priemonės**:

- *Teismų pastatų statyba* (Ministerijos 2003-2005 m. ir 2004-2006 m. strateginiuose planuose); *Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas* (Ministerijos 2005-2008 m. strateginiame plane).
- *Teismų pastatų kompiuterizavimas* (Ministerijos 2003-2005 m. strateginiame plane); *Teismų gebėjimų stiprinimas, programos palaikymas* (Ministerijos 2004-2006 m. strateginiame plane);

Ministerijos 2003-2005 m. ir 2004-2006 m. investicijų planuose numatyti vykdyti investicijų projektai susiję su teismų pastatų statyba, rekonstravimu, restauravimu, pirkimu bei pritaikymu teismo reikmėms, todėl 2003-2005 m. ir 2004-2006 m. strateginiuose planuose numatytos priemonės pavadinimas „Teismų pastatų statyba“ nevisiškai atspindi šios priemonės turinį, tai yra Programos priemonės lėšomis vykdomų investicijų projektų.

Programos priemonei „Teismų pastatų kompiuterizavimas“ 2003 m. lėšų nebuvo skirta, todėl ši priemonė negalėjo ir nebuvo įgyvendinta. Tačiau Ministerija ataskaitose nurodo, kad visos Programos priemonės įgyvendintos¹⁷.

Pastebėjimas. Programos „Teismų materialinės-techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ priemonė „Teismų gebėjimų stiprinimas, programos palaikymas sutampa su Specialiosios PHARE programos priemone.

¹⁶ Teisingumo ministerijos Strateginis veiklos planas, tikslo aprašymas;

¹⁷ Ministerijos 2003 m. veiklos ataskaita;

Ministerijoje 2005 m. numatyta įgyvendinti tik vieną Programos priemonę „Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas“, nors Strateginio planavimo metodikos 41 p. rekomenduojama numatyti daugiau kaip vieną priemonę ir jas išdėstyti prioriteto tvarka.

Ministerija, nesilaikydama Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos¹⁸ 16 p. investicijų projektų (sudėtinių investicijų plano dalių), nepateikė kaip vykdomos biudžeto programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ sudėtinių dalių (priemonių).

Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 16, 26.1 p. nustatyta, kad investicijų planas ir investicijų projektai, kaip sudėtinės jo dalys, turėtų būti ir sudėtinė asignavimų valdytojo strateginių veiklos planų ir vykdomų programų dalis, o investicijų projektų charakteristikose nurodomi duomenys turi sutapti su duomenimis, nurodytais atitinkamų metų strateginiuose veiklos planuose. Ministerijos investicijų projektai nenurodomi, kaip Programos sudėtinės dalys, o 2003-2005 m. laikotarpiui parengtų ir pateiktų investicijų projektų (jų charakteristikų) duomenys nesutampa su strateginiuose veiklos planuose nurodytais (2, 3 pavyzdžiai).

2 pavyzdys.

Pateiktose 2003-2004 m. projektų charakteristikose nurodytas programos (kodas – 01.04) pavadinimas „Teisinės sistemos reformos metmenų įgyvendinimas“, nesutampa su realiai Ministerijos vykdomos programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ pavadinimu .

Pateikti keli (2-3) tų pačių 2005 m. investicijų projektų charakteristikų variantai, vienuose iš jų nurodytas teisingas, o kituose neteisingas programos pavadinimas.

3 pavyzdys.

Pateiktose 2003-2005 m. investicijų projektų charakteristikose nurodytas Programos (kodas – 01.04) tikslas – „Užtikrinti teismams normalias darbo sąlygas“, nesutampa su strateginiuose veiklos planuose nustatytu Programos tikslu („Stiprinti teismų materialinę techninę bazę“).

Vertinimo kriterijus – rodiklis, suteikiantis informaciją apie strateginio veiklos plano įgyvendinimą¹⁹. Ministerija 2003-2004 m. nustatė keturis Programos uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus.

1. Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius.
2. Kompiuterinio internetinio tinklo diegimas.
3. Teismų pastatų ir patalpų rekonstravimas.
4. Tinkamų darbo vietų įrengimas.

Programos uždavinio vykdymo vertinimo **kriterijai** nevisiškai atitinka Strateginio planavimo metodiką: ne visais atvejais aiškiai suformuluoti, teisingi, palyginami (42.2 p.), yra kiekybiniai, nenustatyti kokybiniai vertinimo kriterijai, neparodo, kaip efektyviai naudojamos lėšos, (43 p.), todėl nesuteikia tinkamos informacijos apie Programos įgyvendinimo rezultatus, neužtikrina programos valdymo ir kontrolės (42 p).

¹⁸ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtinta „Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika“;

¹⁹ Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Strateginio planavimo metodika;

Ministerija nepateikė duomenų, kad metų eigoje tikslinant Programą, kintant finansavimui bei prioritetams, programos uždavinių įgyvendinimo vykdymo vertinimo kriterijai buvo analizuojami, peržiūrimi ir tikslinami.

Minėti Ministerijos strateginio planavimo sistemos ir Programos trūkumai neskatina efektyvaus, racionalaus, rezultatyvaus biudžeto lėšų naudojimo bei apsunkina Programos tikslo pasiekimą, uždavinių įvykdymą.

Išsamiau apie investicijų projektų rengimą, vykdymą, vertinimo kriterijus ir rezultatus aprašyta kituose ataskaitos skyriuose.

Išvados:

- 1. Ministerijos nustatytas Programos tikslas ir uždavinys neatitinka Strateginio planavimo metodikos 39, 40 p. reikalavimų, nes nenusako rezultato, kurį norima pasiekti per tam tikrą laikotarpį.**
- 2. Programos priemonės neatitinka Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 16 p. nuostatų (investicijų projektai nenurodomi, kaip Ministerijos strateginių veiklos planų ir Programos sudėtinės dalys), todėl neužtikrinamas tinkamas programos planavimas, vykdymas ir vertinimas.**
- 3. Programos uždavinio vykdymo vertinimo kriterijai ne visais atvejais ir nevisiškai atitinka Strateginio planavimo metodiką, todėl nesuteikia tinkamos informacijos apie Programos įgyvendinimo rezultatus, neužtikrina programos valdymo ir kontrolės.**

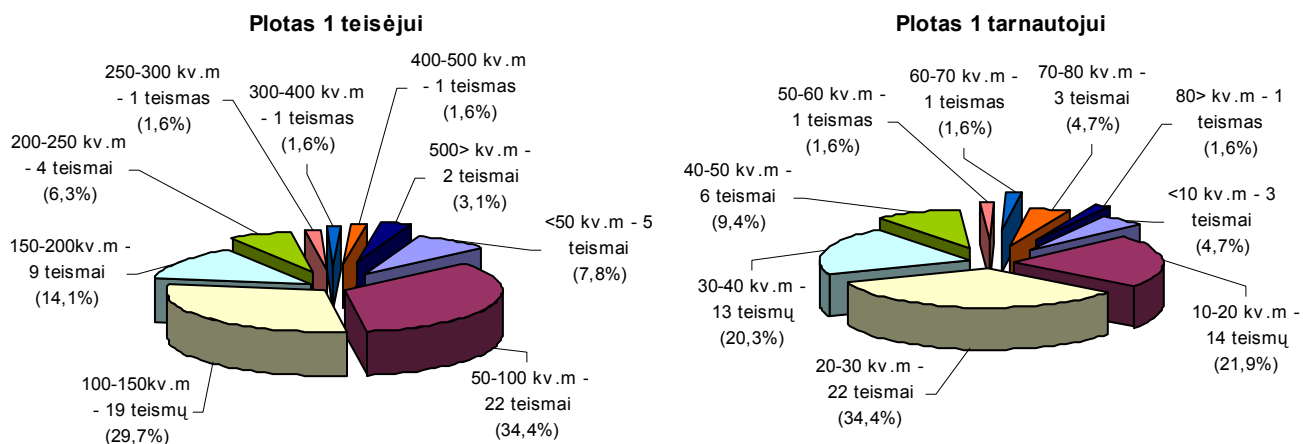
4.3. TEISMŲ PATALPŲ PLOTŲ ANALIZĖ

Mūsų nuomone, vienas iš pagrindinių tinkamų darbo sąlygų rodiklių – patalpų plotas, tenkantis vienai darbo vietai. Kadangi Ministerijoje negauta išsamių duomenų apie teismų patalpų būklę, todėl audito metu atlikome teismų patalpų plotų analizę.

Lietuvos Respublikos apylinkių teismuose (54 teismai), apygardų teismuose (5) bei apygardų administraciniuose teismuose (5) (toliau – Teismai) 2005-01-01²⁰ plotas, tenkantis vienam teismo teisėjui, vidutiniškai sudarė 135,9 kv. m. Atskiruose teismuose šis plotas skyrėsi iki 15,3 kartų (daugiausiai – 558,0 kv. m teisėjui teko Lazdijų rajono apylinkės teisme, mažiausiai – 36,4 kv. m teisėjui – Vilniaus rajono apylinkės teisme). Teismo plotas, tenkantis vienam tarnautojui (teisėjui, valstybės tarnautojui ir darbuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį) vidutiniškai sudarė 30,3 kv. m: nuo 8,9 kv. m vienam tarnautojui Vilniaus rajono apylinkės teisme iki 90,8 kv. m vienam tarnautojui – Molėtų rajono apylinkės teisme, tai yra skyrėsi iki 10,2 karto.

---

²⁰ Duomenys apie teismų patalpų plotus, darbuotojų skaičių pateikti Teisingumo ministerijos ir Nacionalinės teismų administracijos. Analizei atlikti naudoti duomenys apie bendrąjį plotą.

2 pav. Duomenys apie apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų patalpų bendrąjį plotą, tenkanti vienam teismo teisėjui ir vienam teismo tarnautojui 2005-01-01.

Audito metu nustatyta, kad 42,2 proc. teismų (tai yra 27 teismuose, iš jų: 19 apylinkės, 4 apygardos ir 4 apygardos administraciniuose) vienam teisėjui tenka mažiau nei 100 kv. m, 43,8 proc. teismų (tai yra 28 teismuose, iš jų: 26 apylinkės, 1 apygardos ir 1 apygardos administraciniame) – tenka 100–200 kv. m ir 14,1 proc. teismų (tai yra 9 apylinkės teismuose) – tenka nuo 200 iki 558 kv. m. teismo patalpų bendrojo ploto.

Vienam teismo tarnautojui 48,4 proc. teismų (31 teisme, iš jų: 23 apylinkės, 4 apygardos ir 4 apygardos administraciniuose) – tenka iki 25 kv. m teismo patalpų bendrojo ploto, 42,2 proc. teismų (27 teismuose, iš jų: 25 apylinkės, 1 apygardos ir 1 apygardos administraciniame) – tenka 25–50 kv. m ir 9,4 proc. teismų (tai yra 9 apylinkės teismuose) – tenka nuo 50 iki 91 kv. m. teismo patalpų bendrojo ploto.

Atlikus analizę matyti, kad 68,8 proc. visų teismų (44 teismuose) vienam teisėjui ir 60,9 proc. visų teismų (39 teismuose) vienam teismo tarnautojui tenkantis plotas yra mažesnis nei Lietuvos teismų vidurkis (atitinkamai 135,9 kv. m ir 30,3 kv. m).

Tai rodo, kad plotų reikšmių pasiskirstymas yra labai netolygus, o vidurkį lemia kelių didžiausių patalpų turinčių teismų, patalpų plotų reikšmės.

Apygardų teismuose plotas, tenkantis vienam tarnautojui skiriasi iki 38,6 proc.: mažiausiai – 20,2 kv. m tenka Vilniaus apygardos teisme, daugiausiai – 28,0 kv. m – Klaipėdos apygardos teisme.

Apygardų administraciniuose teismuose plotas, tenkantis vienam tarnautojui skiriasi iki 3,3 kartų: daugiausiai – 29,8 kv. m tenka Vilniaus apygardos administraciniame teisme (2003-2004 m. vykdytas pastato rekonstravimas), mažiausiai – 9,1 kv. m – Šiaulių apygardos administraciniame teisme. Panevėžio, Kauno, Klaipėdos apygardų administraciniuose teismuose plotas, tenkantis vienam tarnautojui sudaro – 10-20 kv. m.

Analizuojant Ministerijos pateiktą Teismų pastatų charakteristiką²¹, pastebima, kad analogiškos patalpos vertinamos skirtingai, ir skirtingos patalpos vertinamos vienodai, be to vienu teismų pastatų nurodytos kokybinės, kitų – kiekybinės charakteristikos:

- **ankštomis** patalpomis pripažįstamos patalpos, kuriose vienam tarnautojui tenka mažiau nei 10 kv. m (Vilniaus, Širvintų rajonų apylinkės teismai), ir tos, kuriose plotas vienam tarnautojui sudaro 20-30 kv. m. (Panevėžio miesto apylinkės teismas (vienam tarnautojui tenka – 28,7 kv. m), Zarasų rajono apylinkės teismas (23,8 kv. m), Trakų rajono apylinkės teismas (21,1 kv. m)) bei – 30-40 kv. m (Kauno miesto apylinkės teismas (37,9 kv. m).
- Šiaulių, Klaipėdos apygardos administracinių teismų patalpos (atitinkamai 9,1 ir 19,2 kv. m vienam tarnautojui) įvertintos kaip **geros**, tuo tarpu Panevėžio (12,6 kv. m) ir Kauno (12,8 kv. m) apygardų administracinių teismų patalpos pripažintos **ankštomis**, nors vienam tarnautojui tenka atitinkamai 38,5 proc. ir 40,7 proc. daugiau patalpų ploto nei Šiaulių apygardos administraciniame teisme, kurios vertinamos kaip geros.
- teismo patalpos vertinamos kaip **geros**, nors plotas, tenkantis 1 tarnautojui skiriasi 10 kartų (nuo 9,1 iki 90,8 kv. m) (*Žr. 3 pav.*).
- teismai, turintys gana skirtingo ploto patalpas, nors juose yra vienodas ar panašus etatų skaičius, yra vertinami vienodai (*4, 5 pavyzdžiai*).

4 pavyzdys.

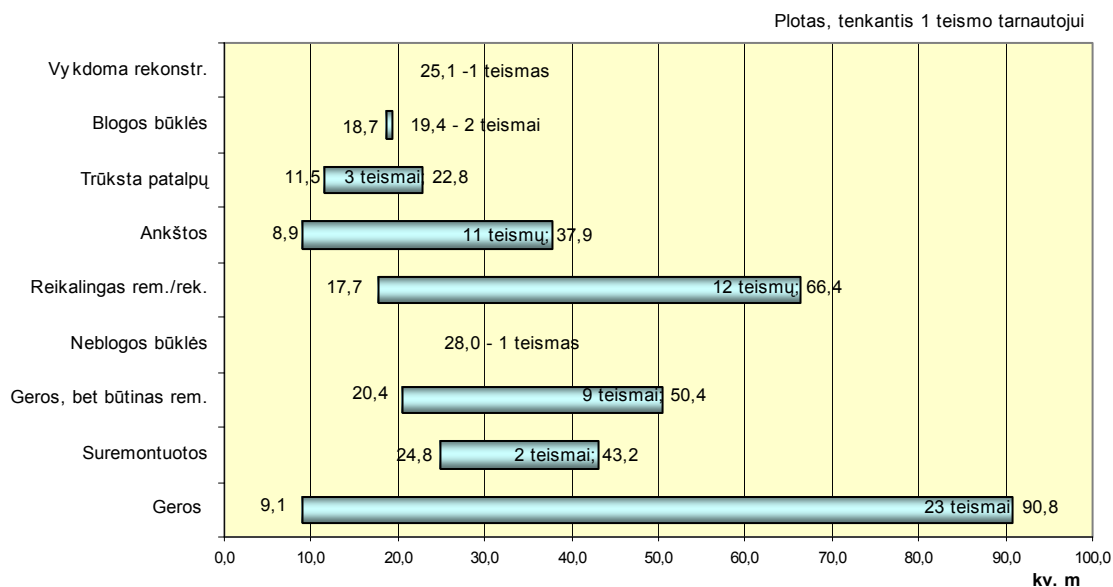
Šakių rajono apylinkės teisme yra 17,5 etato (iš jų, 4 teisėjų etatai), teismo plotas – **1256 kv. m** (314,0 kv. m – vienam teisėjui ir 71,8 kv. m – vienam tarnautojui). Toks pats etatų skaičius yra Joniškio rajono apylinkės teisme (iš viso 17 etatų, iš jų 4 – teisėjų) ir Pasvalio rajono apylinkės teisme (iš viso 17 etatų, iš jų 4 – teisėjų), tačiau teismų patalpos 4 kartus mažesnės: atitinkamai **311 kv. m** (77,6 kv. m – vienam teisėjui ir 18,3 kv. m tarnautojui) ir **315 kv. m** (315 kv. m – teisėjui ir 18,5 kv. m – tarnautojui). „Teismų pastatų charakteristikoje“ Šakių rajono apylinkės teismo ir Pasvalio rajono apylinkės teismo patalpos įvertintos kaip geros, o Joniškio rajono apylinkės teismo – ankštos.

5 pavyzdys.

Raseinių rajono apylinkės teisme yra 21 etatas (iš jų 5 teisėjų), teismo plotas – **1045 kv. m** (209 kv. m – vienam teisėjui ir 49,8 kv. m – vienam tarnautojui). Tuo tarpu 23 etatus (iš jų 5 teisėjų) turintis Šiaulių apygardos administracinis teismas užima 5 kartus mažesnes – **209 kv. m** patalpas (vienam teisėjui tenka – 41,8 kv. m, vienam tarnautojui – 9,1 kv. m). Abiejų šių teismų patalpos „Teismų pastatų charakteristikoje“ pripažintos geromis.

Ministerijos pateiktoje Teismų pastatų charakteristikoje nenurodyta, kokiais kriterijais remiantis, teismo patalpos yra priskiriamos geroms, ankštoms, blogoms ir t.t. Neturint objektyvių, aiškiai įvardintų kriterijų, nėra galimybės įvertinti, ar teisingai nustatomi investicijų projektų prioritetai.

²¹ Teismų pastatų charakteristika – tai Ministerijos lentelėje pateikti duomenys apie teismų patalpas 2004 m.: adresas, patalpų plotas, turto valdymo pagrindas ir trumpos pastabos apie patalpas;

3 pav. Duomenys apie teismų patalpų plotą, tenkanti vienam teismo tarnautojui bei Ministerijos patalpų vertinimą.

Šaltinis – Ministerijos 2004 m. Teismų pastatų charakteristika

Nesant bendrų reikalavimų teismų patalpoms, analogiškos patalpos vertinamos skirtingai, tai apsunkina investicijų planavimą (prioritetų, lėšų poreikio, laukiamų rezultatų nustatymą), vykdymą, Programos rezultatų vertinimą ir tikslų pasiekimą.

Teismai, kuriuose plotas tenkantis vienam teismo tarnautojui nesiekia 10 kv. m, nebuvo įtraukti į 2003–2005 m. investicijų planus, nors nurodoma, kad patalpos ankštos (Vilniaus, Širvintų rajonų apylinkės teismų plotas vienam tarnautojui sudaro atitinkamai 8,9 ir 9,2 kv. m). Tuo tarpu į 2003–2005 metų investicijų planus buvo įtraukti ir finansuojami investicijų projektai skirti Teismų, kuriuose plotas tenkantis vienam teismo tarnautojui sudaro 37,9–43,2 kv. m (Kauno miesto, Vilkaviškio rajono, Druskininkų miesto apylinkių teismai) darbo sąlygų gerinimui.

Išvados:

1. Ministerijai, nenustačius ir nepatvirtinus „tinkamų darbo sąlygų teismams“ charakteristikos (reikalavimų) bei išsamiai neišanalizavus esamos kiekvieno teismo būklės ir jos neįvertinus visos šalies mastu, išlieka rizika, kad rengiami ir į valstybės kapitalo investicijų programą įtraukiamai ne patys svarbiausi projektai ir tokiu būdu neracionaliai naudojamos valstybės kapitalo investicijos.
2. Teismo plotas, tenkantis vienam teisėjui, atskiruose teismuose skiriasi iki 15,3 kartų (Lietuvos teismų vidurkis 135,9 kv. m), o plotas, tenkantis vienam tarnautojui – iki 10,2 karto (Lietuvos teismų vidurkis 30,3 kv. m).
3. Nesant bendrų reikalavimų teismų patalpoms, analogiškos patalpos vertinamos skirtingai, ir skirtingos patalpos vertinamos vienodai.

4. Teismai, kuriuose plotas tenkantis vienam teismo tarnautojui nesiekia 10 kv. m, nebuvo įtraukti į investicijų planus 2003 – 2005 m., tuo tarpu buvo vykdomi investicijų projektai skirti Teismų, kuriuose plotas tenkantis vienam teismo tarnautojui sudaro 37,9–43,2 kv. m darbo sąlygų gerinimui.

4.4. PROGRAMOS VYKDYMO VERTINIMAS

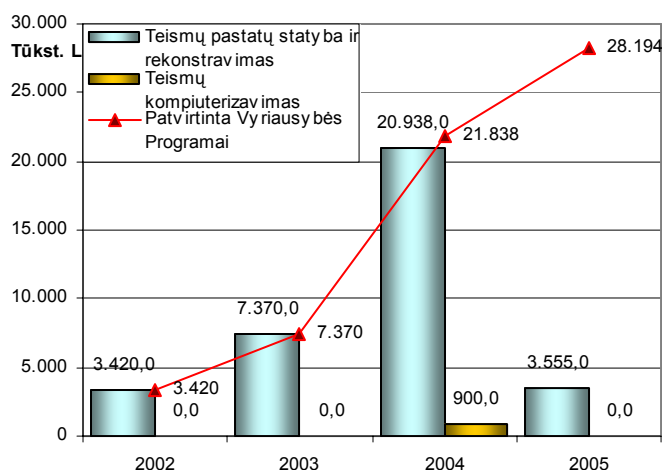
Programų vykdymas – jų tikslų siekimas ir uždavinių išsprendimas pasirinkus tinkamas priemones ir vertinimo kriterijus, taip pat atsižvelgus į išorės ir vidaus veiksnių įtaką²².

Kaip jau buvo minėta, siekiant įgyvendinti Programos uždavinį – stiprinti teismų materialinę ir techninę bazę, 2003 – 2005 m. Ministerija vykdė dvi priemones, kurių formuluotės atskirais metais šiek tiek skiriasi:

1. Teismų pastatų statyba (2003, 2004 m.)/ Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas (2005 m.) (toliau – Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas);
2. Teismų kompiuterizavimas (2003 m.)/ Teismų gebėjimų stiprinimas, programos palaikymas (2004 m.) (toliau – Teismų kompiuterizavimas).

Programos priemonei Teismų kompiuterizavimas 2004 m. buvo skirta 900 tūkst. Lt kompiuterinės įrangos teismams įsigijimui²³, tai sudarė 4,1 proc. 2004 m. ir 1,6 proc. 2003–2005 m. programai skirtų lėšų.

Kadangi priemonei “Teismų pastatų statybai ir rekonstravimas“ 2003–2005 m. skirta 98,4 proc. visų programai skirtų lėšų, todėl siekiant įvertinti Programos vykdymą, audito metu buvo vertinamas priemonės “Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas“ vykdymas pagal atskirus investicijų projektus: investicijų projektų planavimas, rengimas, tikslinimas, viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas, sutarčių vykdymas.

4 pav. Duomenys apie Programos priemonėms panaudotas lėšas 2002 – 2005 m. I ketv. (tūkst. Lt).

²² Vyriausybės 2001-04-05 nutarimu Nr. 379 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos 3 p.;

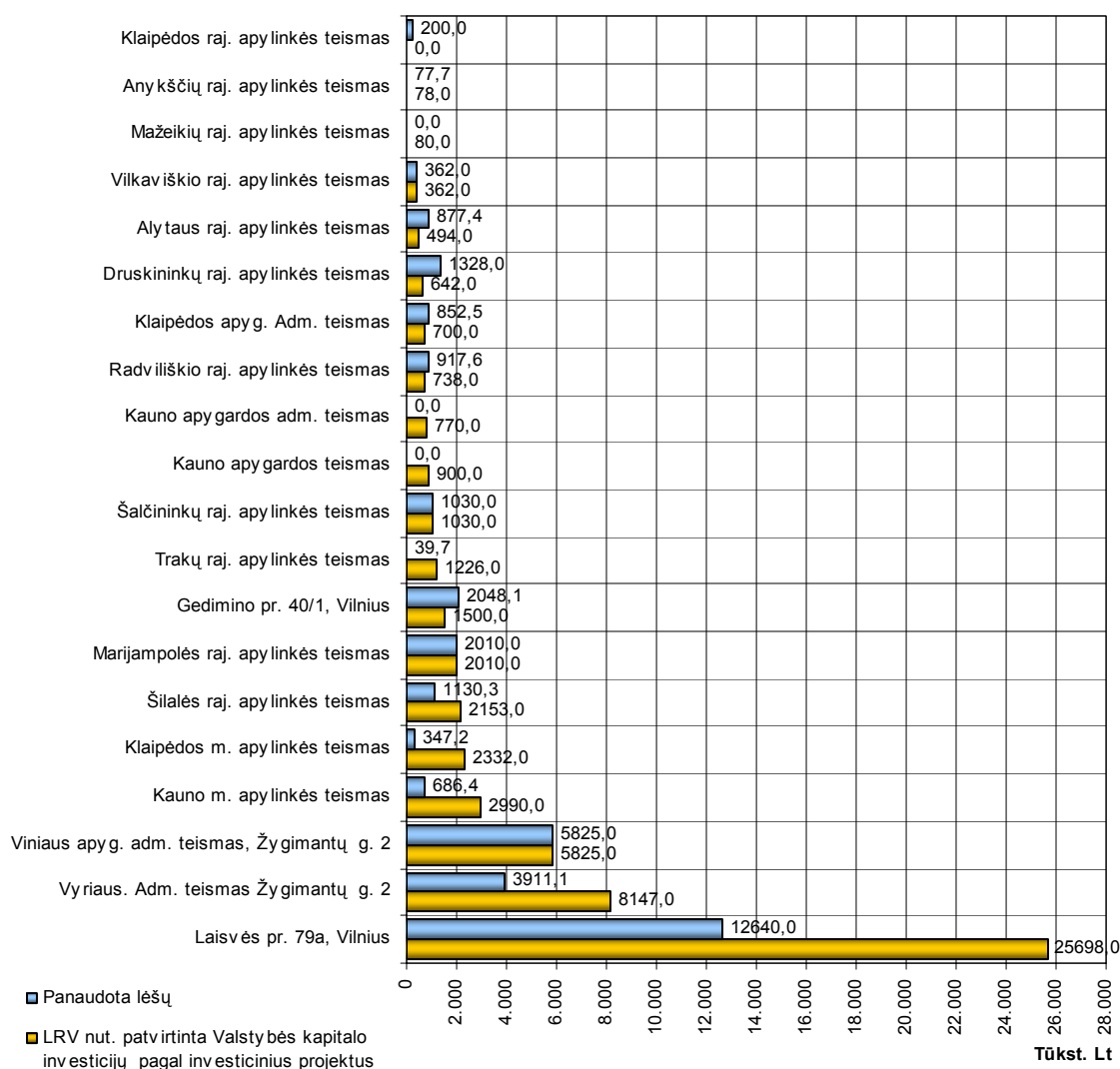
²³ Vyriausybės 2004-07-21 nutarimas Nr. 926 „Dėl 2004 m. valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo pakeitimo“;

4.4.1. INVESTICIJŲ PLANAI (PROJEKTAI)

Programos priemonės „Teismų pastatų statyba ir rekonstravimas“ vykdymas susijęs su valstybės kapitalo investicijų programa ir jos vykdymu.

Vykdydama programą, Ministerija 2002–2005 m. vykdė 20 investicijų projektų, skirtų teismų pastatų įsigijimui, statybai ir rekonstravimui.

Vyriausybė Ministerijos 2002–2005 m. vykdomiems investicijų projektams, skirtiems teismų pastatų statybai ir rekonstravimui, iš viso patvirtino 57675,0 tūkst. Lt²⁴. Per 2002 m. – 2005 m. I ketvirtį buvo panaudota 34283,0 tūkst. Lt (59,4 proc. skirtų lėšų).

5 pav. Duomenys apie vykdytus (vykdomus) teismų pastatų statybos ir rekonstravimo investicijų projektus 2002–2005 m., jiems skirtas ir panaudotas lėšas (tūkst. Lt).

²⁴ Vyriausybės 2002-03-05 nutarimas Nr. 317, 2003-01-29 nutarimas Nr. 131, 2004-01-09 nutarimas Nr. 140, 2005-02-18 nutarimas Nr. 192 dėl atitinkamų metų Valstybės investicijų programoje numatytų kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus (aktualios redakcijos);

Teismų įstatymo 128 str. 2 d. nustatyta, kad Valstybės investicijų programų projektus aprobuoja Teismų taryba, o Valstybės investicijų programas valdo Ministerija. Teismų taryba 2002-06-17 aprobavo 2003-2005 m. teismų investicijų programų projektą²⁵, 2003-06-23 – 2004-2006 m. projektą²⁶, 2004-06-11– 2005-2007 m. projektą²⁷. Teismų taryba 2003-06-23 nutarimu Nr. 124 aprobavo pateiktą teismų investicijų programos projektą, jį iš dalies pakeisdama ir papildydama (1 p.), tuo tarpu Ministerija nurodo²⁸, kad programa suderinta 2003-09-18 su Teismų taryba, nors Teismų įstatyme nenumatyta kitokio suderinimo su Teismų taryba nei aprobavimas (120 str. 15 d., 128 str. 2 d.) galimybė. Be to, vadovaujantis Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos²⁹ 24 p., Valstybės investicijų programa tikslinama ta pačia tvarka, kaip ir tvirtinama, todėl ir visi patikslinimai turėtų būti aprobuoti Teismų tarybos.

Audito metu, Ministerija pateikė du skirtingus 2003-2005 m. investicijų planus, vieną – 2004-2006 m. ir tris skirtingus 2005-2007 m. investicijų planus. Nėra žinoma, kurie iš pateiktų planų yra galutiniai, nes jų patvirtinimo ar keitimo datos yra nenurodytos. Duomenys apie investicijų planuose pateiktus projektus, jų vertes, nustatytus prioritetus pateikti *3 ir 4 prieduose*.

Metų eigoje atskiri investicijų projektai buvo keičiami, tikslinamos jų sumos, vykdymo trukmė, prioritetai, tačiau Teismų taryba nutarimų dėl investicijų projektų pakeitimų aprobavimo nepriėmė. Todėl Ministerijos 2003-2005 m. vykdomi investicijų projektai (jų prioritetai, bendros vertės, sumos, įgyvendinimo terminai) nesutampa su Teismų tarybos aprobuotais (*6, 7 pavyzdžiai*).

Dokumentų, pagrindžiančių investicijų projektų (prioritetų, sumų, įgyvendinimo laikotarpių) keitimą, audito metu nepateikta.

6 pavyzdys.

Metų viduryje, Vyriausybės 2003-07-18 nutarimu Nr. 933 į Valstybės investicijų 2003-2005 m. programą buvo įtrauktas Vilniaus apygardos administracinio teismo pastato Vilniuje Žygimantų g. 2 rekonstravimo projektas (1500 tūkst. Lt).

Vyriausybės 2004 m. penkiais nutarimais³⁰ dvylika (iš trylikos vykdomų 2004 m.) Ministerijos investicijų projektų buvo pakeista (iš viso padaryta 20 pakeitimų), taip pat papildomai buvo įtraukta (skirtos lėšos) Kauno apygardos administracinio teismo ir Kauno apygardos teismo pastatų rekonstravimo darbams (projektavimui), tačiau vėliau šie projektai išbraukti iš Valstybės investicijų 2003-2005 m. programos³¹.

²⁵ Teismų tarybos 2002-06-17 nutarimas Nr. 14 „Dėl teismų 2003-2005 m. investicijų programų projektų“;

²⁶ Teismų tarybos 2003-06-23 nutarimas Nr. 124 „Dėl valstybės investicijų 2004-2006 m. programos“;

²⁷ Teismų tarybos 2004-06-11 nutarimas Nr. 246 „Dėl valstybės investicijų 2005-2007 m. programos“;

²⁸ Teisingumo ministerijos 2003-09-29 raštas Nr. 03-05-4629 „Dėl valstybės investicijų 2004 metams“ Finansų ministerijai;

²⁹ Vyriausybės 2001-04-26 nutarimas Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“;

³⁰ Vyriausybės 2004-07-26 nutarimas Nr. 933, 2004-10-27 nutarimas Nr. 1331, 2004-11-25 nutarimas Nr. 1487, 2004-12-06 nutarimas Nr. 1585, 2004-12-24 nutarimas Nr. 1633;

³¹ 2004-11-25 nutarimas Nr. 1487, 2004-12-06 nutarimas Nr. 1585;

7 pavyzdys.

Investicijų projektui „Radviliškio raj. apylinkės teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms“ 2003-2005 m. investicijų plane (II) suteiktas 6 prioritetas (bendra projekto vertė – 897,0 tūkst. Lt), kitame Ministerijos pateiktame plano variante (I) nustatytas 15 prioritetas (3300,0 tūkst. Lt), o Teismų tarybos aprobuotame projekte – 16 (1500,0 tūkst. Lt). Skirtinguose 2003-2005 m. investicijų planuose numatyti skirtingi šio projekto įgyvendinimo laikotarpiai: 2002-2003 m. (II), 2003-2004 m. (Teismų tarybos aprobuotame projekte) ir 2003-2005 m. (I). Šiam investicijų projektui Vyriausybės 2002-07-24 nutarimu Nr. 1184 skirta 420,0 tūkst. Lt ir 2003-01-29 nutarimu Nr. 131 - 318,0 tūkst. Lt. Projektas į 2004 m. ir 2005 m. Ministerijos investicijų planą neįtrauktas, lėšos Vyriausybės nutarimais neskirtos.

Investicijų projektui „Vilkaviškio raj. apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ 2003-2005 m. investicijų plane (II) suteiktas 8 prioritetas, į kitą plano variantą (I) šis projektas yra neįtrauktas. Teismų tarybos 2002-06-17 nutarimu Nr. 14 aprobuotame projekte jam suteiktas 17 prioritetas. Šiam investicijų projektui Vyriausybės 2003-01-29 nutarimu Nr. 131 skirta 362,0 tūkst. Lt.

Finansų ministerijai pateiktoje Teisingumo ministerijos valstybės investicijų 2004-2006 metų (2004 metai) programoje³², investicijų projektų prioritetai nenurodyti.

Ministerijos pateiktuose investicijų planuose skiriasi to paties investicijų projekto bendra vertė (8 pavyzdys).

8 pavyzdys.

Investicijų projekto „Pastato Vilniuje, Laisvės pr. 79a, rekonstravimas – pritaikymas Vilniaus miesto teismų reikmėms“ bendra vertė nuo 16400,0 tūkst. Lt (2003-2005 m. investicijų plane (I)) padidėjo iki 30393,0 tūkst. Lt (2005-2007 m. investicijų plane (II), tai yra 85,3 proc.).

Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 23.4.1 p. nustatyta, kad į atitinkamų metų Valstybės investicijų programą įtraukiami jau pradėti įgyvendinti (anksčiau finansuoti iš valstybės lėšų) investicijų projektai, kuriems užbaigti reikia iki 1 mln. Lt. Ministerijos pateiktų investicijų planų analizė parodė, kad pradėti įgyvendinti projektai vėliau netęsimi. Taip pat nebaigus įgyvendinti vieno investicijų projekto, pradedamas įgyvendinti kitas su tuo pačiu objektu susijęs projektas (9 pavyzdys).

9 pavyzdys.

Investicijų projektui „Klaipėdos apygardos administracinio teismo pastato rekonstravimas“ 2004-2006 m. investicijų plane suteiktas 4 prioritetas, nurodyta bendra vertė – 1110,0 tūkst. Lt, numatyta įgyvendinti 2004-2005 m. Šiam projektui Vyriausybės 2004-02-09 nutarimu Nr. 140 skirta 700,0 tūkst. Lt. Ministerijos pateiktuose 2005-2007 m. investicijų planuose nėra numatytas šio projekto tęsimas.

Investicijų projektui „Alytaus raj. apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ 2004-2006 m. investicijų plane suteiktas 14 prioritetas, nurodyta bendra vertė – 1278,0 tūkst. Lt. Šiam projektui įgyvendinti 2004 m. Vyriausybė skyrė – 494,0 tūkst. Lt (panaudota – 493,5 tūkst. Lt). Projektui nebuvo skirtos ir panaudotos visos reikalingos jam įgyvendinti lėšos, tačiau į 2005-2007 m. investicijų planą šis projektas neįtrauktas. Numatyta, kad 2006 m. bus įgyvendinamas kitas projektas – „Alytaus rajono apylinkės teismo pastato pastogės rekonstravimas (II etapas)“. Jam 2005-2007 m. investicijų plane suteiktas 18 prioritetas, nurodyta bendra vertė – 1500,0 tūkst. Lt.

Išvada.

Ministerija, keisdama investicijų projektus (jų vertes, apimtis, prioritetus), perskirstydama Vyriausybės patvirtintas konkreitiems projektams biudžeto lėšas, neorganizavo investicijų programos patikslinimo. Todėl ne visi šiuo metu vykdomi investicijų projektai, atitinka Teismų tarybos aprobuotus.

³² Teisingumo ministerijos 2003-09-29 raštas Nr. 03-05-4629 „Dėl valstybės investicijų 2004 metams“ Finansų ministerijai;

4.4.2. RADVILIŠKIO RAJONO APYLINKĖS TEISMO PASTATO PIRKIMAS IR PRITAIKYMAS TEISMO REIKMĖMS

Bendra faktinė investicijų projekto „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms“ vertė (pastato įsigijimui ir rekonstravimui skirtos ir panaudotos lėšos) - 1187,4 tūkst. Lt:

- Valstybės investicijų 2002-2004 metų programoje³³ 2002 metams skirta 420 tūkst. Lt; Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje³⁴ 2003 metams - 318 tūkst. Lt;
- Teisingumo ministro 2003-11-12 įsakymu Nr. 270(1) „Dėl lėšų skyrimo“ - 180 tūkst. Lt³⁵;
- Radviliškio rajono apylinkės teismas iš jam skirtų asignavimų - 269,8 tūkst. Lt³⁶.

Finansų ministerijai pateiktuose dokumentuose³⁷ nurodomos trys skirtingos investicijų projekto „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms“ bendrosios vertės, jos skiriasi 4 kartus (808 tūkst. Lt; 897 tūkst. Lt; 3300 tūkst. Lt). Investicijų projekto įgyvendinimo laikotarpis taip pat keitėsi: 1) 2002-2003 m.; 2) 2003-2003 m.; 3) 2002-2004 m.; 4) 2003-2005 m. Kadangi dokumentuose nenurodomos jų parengimo datos, negalima nustatyti, kada galutinai planuojama baigti šį investicijų projektą ir kokia jo planuojama vertė. Be to, Finansų ministerijai pateiktuose dokumentuose nėra atsakingų asmenų parašų.

Nesilaikant Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos³⁸ 12 p. ir 24 p. Finansų ministerijai nepateiktas lėšų, reikalingų šiam investicijų projektui įgyvendinti, poreikis, nepateikti investicijų projekto tikslinimą pagrindžiantys skaičiavimai. Nesilaikant Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos (2002-05-21 įsakymo Nr. 141 redakcija)³⁹ 21.2.2 p. nenurodyta investicijų projekto parengimo data; 21.4 p. nepateiktas statybos pagrindimas; 21.5 p. nepateiktas statinio ekspertizės aktas; 21.8 sutartis su rangovu (nepateiktos 2003-05-26 ir 2003-05-30 sutartys). Todėl Finansų ministerija neturi išsamios informacijos apie šio investicijų projekto finansavimą, investicijų projekto vykdymo laikotarpį ir bendrąją vertę⁴⁰.

³³ Vyriausybės 2002-03-05 nutarimas Nr. 317 „Dėl valstybės investicijų 2002-2004 metų programoje numatytų 2002 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

³⁴ Vyriausybės 2003-01-29 nutarimas Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

³⁵ Statinio remonto darbai, jei jie atliekami statinio rekonstravimo metu priskirtini rekonstravimui. Žr. Aplinkos ministro 2002-12-05 įsakymu Nr. 622 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ 9.15 p.;

³⁶ Pagal Ministerijos pateiktus duomenis;

³⁷ Audito metu buvo nagrinėti Finansų ministerijai pateikti (iki 2005-06-15) investicijų projektai, jų rengimą ir vykdymą pagrindžiantys dokumentai (investicijų projekto charakteristikos);

³⁸ Vyriausybės 2001-04-26 nutarimas Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“;

³⁹ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymas Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“;

⁴⁰ Teisingumo ministras 2003-11-12 įsakymu Nr. 270(1) „Dėl lėšų skyrimo“ šiam investicijų projektui skyrė 180 tūkst. Lt, 269,8 tūkst. iš jam skirtų asignavimų apmokėjo (Ministerijos duomenimis) Radviliškio rajono apylinkės teismas,

4.4.2.1. Teismo pastato pirkimas

Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimą 2002 m. organizavo Teisingumo ministerija. Ministerija pagal 2002-09-16 sudarytą pirkimo - pardavimo sutartį iš Vytauto Bartkaus prekybos įmonės už 420 tūkst. Lt įsigijo administracinį pastatą, esantį vasario 16-osios g. 16, Radviliškyje. Vadovaujantis Vyriausybės 2002-12-04 nutarimu Nr. 1894⁴¹ (įsigaliojo 2002-12-12) šis pastatas 2002-12-09 buvo perduotas Radviliškio rajono apylinkės teismui valdyti ir naudoti patikėjimo teise.

***Pastebėjimas.** Pastatas teismui buvo perduotas anksčiau nei įsigaliojo Vyriausybės nutarimas.*

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 1 str. 5 d. 3 p. (2002-05-02 įstatymo Nr. IX-865 redakcija)⁴² pastatų pirkimams VPĮ reikalavimai netaikomi⁴³.

Pagal audito metu Ministerijos pateiktus dokumentus, kurių pagrindu buvo priimtas sprendimas pirkti minėtą pastatą, matyti, kad pastato pirkimą kainų apklausos būdu organizavo ir vykdė Ministerijos sudaryta Viešojo pirkimo komisija (toliau-Komisija). Vadovaujantis VPĮ 6 str. 1 d. (2002-05-02 įstatymo Nr. IX-865 redakcija), Komisija turi dirbti pagal ją sudariusios organizacijos patvirtintą darbo reglamentą⁴⁴, yra atskaitinga ją sudariusiai organizacijai ir turi vykdyti tik raštiškas jos užduotis bei įpareigojimus. Už Komisijos veiksmus atsako ją sudariusi organizacija, tai yra Teisingumo ministerija.

Audito metu negauta dokumentų, įrodančių, kad Komisijai būtų duota raštiška užduotis ar įpareigojimas organizuoti ir vykdyti Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimą, nurodant perkamam pastatui keliamus reikalavimus.

Komisija 2002-07-12 posėdyje (2002-07-12 posėdžio protokolas Nr. 1) pritarė siūlymui pirkti teismui tinkamą pastatą Radviliškio miesto centre kainų apklausos būdu. Nėra duomenų, kas ir kada pateikė tokį siūlymą. Kitų Komisijos sprendimą patvirtinančių dokumentų audito metu negauta.

Atlikti kainų apklausą Komisija įpareigojo Šiaulių apygardos ir Radviliškio rajono apylinkės teismų pirmininkus (2002-07-12 posėdžio protokolas Nr. 1) ir, priimdama sprendimą dėl pastato įsigijimo, vadovavosi šių teismų pirmininkų pateikta informacija apie siūlomus parduoti tinkamus teismui pastatus.

---

tačiau Finansų ministerija neinformuota, kiek lėšų ir iš kokių šaltinių panaudota šiam investicijų projektui, nepateiktas išlaidų poreikio pagrindimas;

⁴¹ Vyriausybės 2002-12-04 nutarimas Nr. 1894 „Dėl pastato ir negyvenamųjų patalpų perdavimo“;

⁴² Lietuvos Respublikos 1996-08-13 viešųjų pirkimų įstatymas Nr. I-1491;

⁴³ Vyriausybės 2003-06-25 nutarimu Nr. 841 patvirtinta „Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimų tvarka“ įsigaliojo tik nuo 2003-07-01;

⁴⁴ Nuolatinės viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentas patvirtintas Teisingumo ministro 2001-09-26 įsakymu Nr. 197 (neteko galios nuo 2004-01-14);

Komisija 2002-07-25 posėdžio protokole Nr. 2 nurodo: „Šiaulių apygardos ir Radviliškio rajono apylinkės teismų pirmininkams atlikus parduodamų tinkamų teismui patalpų Radviliškio miesto centre kainų apklausą, nustatyti du tinkami pastatai: 1) komerciniam bankui priklausantis 1223,69 kv. m. bendrojo ploto pastatas, kurio siūloma pardavimo kaina 450 tūkst. Lt (rekonstrukcijai reikėtų apie 500 tūkst. Lt); 2) Vytauto Bartkaus prekybos įmonei priklausantis 789,61 kv. m. bendrojo ploto pastatas, kurio siūloma pardavimo kaina 420 tūkst. Lt (rekonstrukcijai reikėtų apie 100 tūkst. Lt)“.

Nėra duomenų, kad Komisija siūlomus parduoti pastatus Radviliškyje apžiūrėjo, vertino jų būklę, atitikimą teismo poreikiams, reikalingas investicijas pastato rekonstravimui. Teismų pirmininkai, pateikė siūlymą įsigyti pastatą, o ne apklausos rezultatus, kaip buvo pavesta Komisijos.

Atsižvelgdama į tai, kad Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimui skirta 420 tūkst. Lt, bei įvertinusi Šiaulių apygardos ir Radviliškio rajono apylinkės teismų pirmininkų nuomonę, Komisija 2005-07-25 nutarė pirkti Vytauto Bartkaus prekybos įmonei priklausantį 789,61 kv. m. bendrojo ploto pastatą už 420 tūkst. Lt (posėdžio protokolas Nr. 2).

Komisija priimdama sprendimą pirkti pastatą iš Vytauto Bartkaus prekybos įmonės už mažesnę kainą (absoliučia suma 30 tūkst. Lt, tačiau skaičiuojant 1 kv. m. kainą brangesnį 164,2 Lt/kv.m) nurodė, kad šiam pastatui reikės mažiau papildomų investicijų, nors investicijų poreikio pagrindimo neturėjo. Faktinė iš Vytauto Bartkaus prekybos įmonės įsigyto pastato rekonstravimo kaina buvo ne 100 tūkst. Lt, kaip nurodė Komisija, o 767,4 tūkst. Lt. (Žr. *Teismo pastato pritaikymas teismo reikmėms*).

Abiejų siūlomų parduoti pastatų kainų skirtumas sudarė 30 tūkst. Lt (4,7 proc.), tačiau komerciniam bankui priklausančio pastato bendras plotas 55 proc. didesnis nei įsigyto, o vieno kvadratinio metro kaina mažesnė 31 proc. Po rekonstravimo įsigyto pastato vieno kvadratinio metro kaina išaugo iki 1504 Lt. (Žr. *1 lentelę*).

*1 lentelė.
Nupirkto ir siūlyto pirkti pastatų plotų ir kainų palyginimas*

Pastatų palyginimas	Plotas kv. m.	Kaina Lt	Vieno kv.m kaina Lt	Komisijos nurodoma rekonstravimo kaina Lt	Faktinė rekonstravimo kaina Lt	Pastato ir rekonstravimo kaina Lt	Vieno kv.m kaina po rekonstravimo Lt
Prekybos įmonės pastatas (įsigytas)	789,61	420000	531,9	100000	767403	1187403	1503,8
Komercinio banko pastatas	1223,69	450000	367,7	500000	Komisijos nurodyta - 500000 Lt	950000	776,3
Palyginimas	55 % didesnis	4,7 % didesnė	30,8 % mažesnė	5 kartus didesnė	53,4 % didesnė nei 500000 Lt	20 % mažesnė	94 % mažesnė

Komercinis bankas 2002-07-19 rašte Radviliškio rajono apylinkės teismui nurodydamas siūlomo pirkti pastato kainą pažymėjo, kad galutinį sprendimą dėl pastato pardavimo priims

valdyba. Taigi nurodyta kaina buvo negalutinė, tačiau Komisija nenagrinėjo galimybės derėtis dėl siūlomo parduoti pastato kainos.

Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininkas 2002-05-28 rašte Nr. 01-21-02 Teisingumo ministru, kuriame prašo skirti lėšų komerciniam bankui priklausančio pastato pirkimui, nurodo: „...pastatas yra miesto centre, turi kiemą, rūsi, pirmo aukšto langai yra grotuoti. Pastato plotas yra apie 1200 kv. m., kuriame galima po nedidelių pertvarkymų daryti posėdžių sales, archyvą, daiktinių įrodymų saugojimo, konvojaus, prokurorų ir advokatų kambarius, yra signalizacija, lauko ir vidaus vaizdo kameros, plastikiniai langai, „Ranila“ stogas, automobilių stovėjimo aikštelė“. Pagal audito metu pateiktus įsigyto pastato rekonstravimo atliktų darbų aktus matyti, kad įsigytame iš Vytauto Bartkaus prekybos įmonės pastate šiuos darbus reikėjo atlikti: sumontuoti gaisrinę ir apsauginę signalizacijas, pakeisti langus, remontuoti stogą (bendra nurodytų darbų kaina apie 102 tūkst. Lt)⁴⁵. Pagal Komisijos turėtą rašytinę informaciją, kuria ji vadovavosi priimdama sprendimą, matyti, kad siūlomas parduoti komerciniam bankui priklausantis pastatas buvo geresnės būklės už įsigytą pastatą.

Komisija, neturėdama užduoties (raštiškos), aiškių vertinimo kriterijų ir pagrįstų argumentų, neturėjo pagrindo savarankiškai ir motyvuotai nutarti pirkti Vytauto Bartkaus prekybos įmonei priklausantį pastatą. Ministerija, pasirašydama pastato pirkimo–pardavimo sutartį, nevertino Komisijos nutarimo ekonominio pagrįstumo ir kitų galimų alternatyvų. Ministerijos paaiškinimas, kad banko patalpos būtų per didelės teismui vertinamas kritiškai, nes Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininko teigimu⁴⁶, teismui šiuo metu dar trūksta liudytojų ir teisėjų pasitarimų kambarių.

Mūsų nuomone, šio trūkumo galima buvo išvengti, jei būtų nupirktas siūlytas didesnio ploto pastatas.

Išvados:

- 1. Perkant Radviliškio rajono apylinkės teismo pastatą nebuvo suformuluota raštiška užduotis.**
- 2. Sprendimas pirkti pastatą ekonomiškai nepagrįstas, Ministerija už santykinai didesnę kainą įsigijo mažesnę ir galimai daugiau papildomų investicijų reikalaujantį pastatą, todėl biudžeto lėšos pastato pirkimui panaudotos neefektyviai ir neekonomiškai.**

⁴⁵ Rangovo pateikti įvykdytų darbų aktai: 2002-12-30 (22 tūkst. Lt); 2003-02-27 ir 2003-03-28 (67 tūkst. Lt); 2003-05-30 (13 tūkst. Lt);

⁴⁶ Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininko ir auditoriaus pokalbio, įvykusio 2005-07-13, metu;

4.4.2.2. Teismo pastato pritaikymas teismo reikmėms

Dėl pastato rekonstravimo darbų

Visos Valstybės investicijų 2002-2004 metų programoje⁴⁷ 2002 metams numatytos kapitalo investicijos buvo panaudotos pastato įsigijimui (420 tūkst. Lt). Nežiūrint į tai, neparengus investicijų projekto ir nustatyta tvarka nepateikus jo Finansų ministerijai, 2002-10-14 buvo sudaryta statybos rangos sutartis 299,9 tūkst. Lt sumai⁴⁸ dėl įsigyto pastato rekonstravimo ir remonto⁴⁹ bei 2002 m. pabaigoje vykdomi pastato rekonstravimo darbai.

Kaip jau buvo minėta, pagal Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje⁵⁰ 2003 metams numatytas kapitalo investicijas Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimui skirta 318 tūkst. Lt.

Pagal Finansų ministerijai pateiktus investicijų projekto „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms“ dokumentus nustatyta, kad planuojamas statybos darbų, atliktinų pritaikant pastatą Radviliškio rajono apylinkės teismo patalpoms, kainos skaičiavimas 585,4 tūkst. Lt, todėl pagal VPĮ (2002-05-02 įstatymo Nr. IX-865 redakcija) 1 str. 1 d. 1 p., teismo pastato rekonstravimo darbų pirkimas turėjo būti vykdomas pagal VPĮ nustatytą pirkimų tvarką.

Teisingumo ministras 2002-09-18 įgaliojo (įgaliojimą pasirašė buvęs ministras Vytautas Markevičius) Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininką vykdyti užsakovo funkcijas, atliekant įsigyto Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato remonto ir rekonstravimo darbus. Įgaliojime nenurodyta, kad teismo pirmininkas įgaliotas organizuoti ir vykdyti šių darbų viešuosius pirkimus ir sudaryti sutartis su rangovu. Įgaliojime taip pat nebuvo suformuluota konkreti užduotis, kuri turi būti įgyvendinta vykdant įgaliojimą.

Audito metu nustatyta, kad Radviliškio rajono apylinkės teismas, neturėdamas įgaliojimo organizuoti ir vykdyti viešuosius pirkimus, ir neturėdamas įgaliojimo sudaryti sutarties su rangovu, organizavo viešojo pirkimo procedūras ir sudarė penkias statybos rangos sutartis dėl įsigyto teismo pastato rekonstravimo darbų, kurių bendra kaina sudarė daugiau nei 767 tūkst. Lt.

Pagrindžiant investicijų projekto vykdymą, Finansų ministerijai pateikti trys susitarimai, kurių bendra kaina 748,4 tūkst. Lt, t.y. 430 tūkst. Lt daugiau nei šiam investicijų projektui skirta Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje⁵¹.

⁴⁷ Vyriausybės 2002-03-05 nutarimas Nr. 317 „Dėl valstybės investicijų 2002-2004 metų programoje numatytų 2002 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

⁴⁸ Sudarytos dvi statybos rangos sutartis 2002-2003 m. 299,9 tūkst. Lt ir 299,8 tūkst. Lt bei trys papildomi susitarimai 2003 m. 168,5 tūkst. Lt sumai;

⁴⁹ Audito metu nustatyta, kad darbai pagal sudarytas sutartis priskirtini pastato rekonstrukcijai (Žr. Statybos įstatymo 2 str. 18 d.), be to, pastato vertė buvo padidinta visų atliktų statybos darbų verte;

⁵⁰ Vyriausybės 2003-01-29 nutarimas Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

Radviliškio rajono apylinkės teismo ir rangovo sudarytos sutartys, darbų kaina ir pirkimų būdai nurodyti 2 lentelėje.

2 lentelė.
Duomenys apie sudarytas sutartis ir pirkimų būdus

Teismo pavadinimas	Rangos sutartys			Pirkimo būdas
	Sutarties data	Sutarties suma	Sutarties objektas	
Radviliškio rajono apylinkės teismas	2002-10-14	299940	Rekonstravimo, remonto darbai	Supaprastintas konkursas (pirkta iš teismo lėšų)*
	2003-01-28	298942		Supaprastintas konkursas (iš programos lėšų)
	2003-04-25	149471		Neskelbiamos supaprastintos derybos (iš programos lėšų)
	2003-05-26	12680		Be konkurso
	2003-05-30	6370		Be konkurso
Iš viso		767403		

*Pastebėjimas. Teismas naudojo savo lėšas pastato rekonstravimui, nors pastatas jam buvo perduotas tik 2002-12-09.

Pažeisdamas VPĮ 15 str. 1 d. (2002-05-02 įstatymo Nr. IX-865 redakcija) ir Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos⁵² 5 p., Radviliškio rajono apylinkės teismas suskaidė pirkimų vertę į dalis ir išvengė VPĮ nustatytos pirkimų tvarkos. Rekonstravimo ir remonto darbų pirkimai, Radviliškio rajono apylinkės teismui sudarant 2002-10-14 ir 2003-01-28 statybos rangos sutartis su rangovu, buvo vykdomi supaprastinto konkurso būdu pagal Vyriausybės patvirtintą tvarką⁵³. Pirkimus organizavo ir vykdė Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininko 2002-09-25 įsakymu Nr. 21V sudaryta komisija. Konkursų, vykusių 2002-10-08 ir 2003-01-27, laimėtoju buvo pripažintas tas pats rangovas.

Iš pateiktų dokumentų matyti, kad kandidatų, dalyvavusių supaprastintuose konkursuose, kvalifikacija vertinama nebuvo. Be to, konkurso dokumentuose nustatytas vienas iš vertinimo kriterijų – patirtis rekonstruojant teismų pastatus nepagrįstai apribojo kitų dviejų rangovų galimybes laimėti supaprastintus konkursus. Pokalbio (įvykusio 2005-07-13) metu Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininkas patvirtino, kad pasirinktas rangovas buvo rekomenduojamas kitų teismų pirmininkų.

Su tuo pačiu rangovu 2003-04-25 neskelbiamų supaprastintų derybų būdu (derybose dalyvavo vienintelis kandidatas) buvo pasirašyta statybos rangos darbų papildoma pirkimo-pardavimo sutartis 149,5 tūkst. Lt sumai.

⁵¹ Vyriausybės 2003-01-29 nutarimas Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

⁵² Vyriausybės 2001-04-26 nutarimas Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“;

⁵³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-09-29 nutarimas Nr. 1079 „Dėl prekių, paslaugų ar darbų pirkimų, kurių vertė yra mažesnė už nurodytą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje, tvarkos patvirtinimo“ (2002-10-01 nutarimo Nr. 1525 redakcija);

Su rangovu 2003-05-26 ir 2003-05-30 Radviliškio rajono apylinkės teismas, nesilaikydamas VPI nustatytos pirkimų tvarkos ir neatlikęs nustatytų pirkimo procedūrų, sudarė dar du papildomus susitarimus, kurių bendra kaina virš 19 tūkst. Lt. Visų trijų papildomų susitarimų (149,5 tūkst., 12,7 tūkst. ir 6,4 tūkst. Lt) kaina sudarė 56 proc. pagrindinės pirkimo sutarties (pagrindinės 2003-01-28 sutarties kaina – 298,9 tūkst. Lt) vertės.

Radviliškio rajono apylinkės teismas, vykdydamas pirkimus neskelbiamų supaprastintų derybų būdu, neatsižvelgė į VPI 65 str. 9 d. 1 p. (2002-12-03 įstatymo Nr. IX-1217 redakcija) reikalavimus, kad visų papildomų sutarčių kaina negali viršyti 15 proc. pagrindinės pirkimo sutarties kainos, todėl pasirinkdamas pirkimų būdą teismas pažeidė VPI 65 str. 4 d.

Nesilaikant Vyriausybės patvirtintos tvarkos⁵⁴ Radviliškio rajono apylinkės teismo ir rangovo 2003-04-25 susitarimas 149,5 tūkst. Lt sumai pasirašytas nesant finansavimo.

Teismui derinant papildomų lėšų skyrimą su Finansų ministerija, papildomi susitarimai su rangovu buvo jau pasirašyti, o juose numatyti pastato rekonstravimo darbai atlikti (*10 pavyzdys*).

10 pavyzdys.

Iš 2003-11-26 Finansų ministerijos rašto Radviliškio rajono apylinkės teismui (kopija Teisingumo ministerijai) matyti, kad Finansų ministerija, atsakydama į teismo prašymą papildomai skirti lėšų pastato rekonstravimui, nurodo, kad: „...prašymus dėl papildomų lėšų skyrimo Finansų ministerija nagrinėtų gavusi papildytą investicijų projektą, kuriame būtų pateiktas pagrindimas dėl papildomų išlaidų poreikio bei išsamūs duomenys apie tai, kiek lėšų, iš kokių šaltinių ir kokiems darbams minėtam projektui įgyvendinti panaudota ir planuojama panaudoti“.

Pagal Ministerijos paaiškinimą, už darbus pagal 2002 m. rangovo pateiktas sąskaitas Radviliškio rajono apylinkės teismas iš dalies (269,8 tūkst. Lt) apmokėjo iš 2002-2003 metais jam skirtų asignavimų⁵⁵. Neapmokėtą dalį – 30 tūkst. Lt, taip pat 149,5 tūkst. Lt už 2003 m. rangovo atliktus darbus (pagal 2003-04-25 sutartį) 2003 m. pabaigoje iš Programos lėšų (nurodoma, kad tai sutaupytos paprastosios išlaidos) padengė Ministerija.

Audito metu nustatyta, kad rangovo teismui išrašyta PVM sąskaita-faktūra Nr. LBI 1670200 (14327,23 Lt sumai) buvo apmokėta ir teismo, ir Teisingumo ministerijos. Teismo ir Ministerijos, 11877,55 Lt viršijant sąskaitoje nurodytą sumą, buvo apmokėta ir PVM sąskaita-faktūra LEA 1300495. Viso pagal nurodytas sąskaitas rangovui permokėta 26204,78 Lt. (*Žr. 3 lentelę*).

3 lentelė.

Duomenys apie apmokėjimą pagal sąskaitas

Rangovo sąskaita			Sąskaitos apmokėjimas				Viso apmokėta	Permoka pagal sąskaitą
Data	Numeris	Suma	Radviliškio raj. apyl. teismas		Teisingumo ministerija			
			Paraiškos (pavedimo) data	Apmokėta suma (Lt)	Paraiškos (pavedimo) data	Apmokėta suma (Lt)		
2002-10-31	LBI 1670200	14327,23	2002-11-12	14327,23	2003-12-04	14327,23	28654,46	14327,23
2002-12-30	LEA 1300495	178594,91	2003-03-10	174700,30	2003-12-06	15772,16	190472,46	11877,55
							Iš viso	26204,78

⁵⁴ Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 31 p.;

⁵⁵ Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininko 2003-12-02 raštas Nr. 3.2.-146 „Dėl kreditorinio įsiskolinimo“;

Ir teismo, ir Ministerijos mokėjimo paraiškose (pavedimuose) mokėjimo pagrindu nurodytos tos pačios sąskaitos. Taip pat, ir kiti teismo mokėjimo dokumentai kelia abejonių mokėjimų pagrįstumu (teismas mokėjimo pagrindu nurodo sąskaitų numerius, kurios audito metu nepateiktos).

Audito metu Ministerijos Finansų departamento direktorė paaiškino, kad tokiu būdu buvo dengiamas teismo kreditorinis įsiskolinimas už rangovo atliktus darbus, kurių raštu nurodė teismo pirmininkas⁵⁶. Ministerijos teigimu, bendra rangovui sumokėta suma 767,4 tūkst. Lt pagal atliktų darbų aktus neviršyta, o sąskaitas apmokėjimui Ministerijai pateikė teismas, kaip neapmokėtas. Ministerija visų pirminių dokumentų (sąmatų, atliktų darbų aktų, rangovo išrašytų PVM sąskaitų-faktūrų ir mokėjimų, kuriuos atliko teismas) apmokėdama įsiskolinimą neturėjo ir jų netikrino.

Ministerija visų pirminių dokumentų (sąmatų, atliktų darbų aktų, rangovo išrašytų PVM sąskaitų-faktūrų ir mokėjimų, kuriuos atliko teismas) apmokėdama įsiskolinimą neturėjo ir jų netikrino. Auditoriai, ištisiniu būdu peržiūrėję Ministerijos pateiktus dokumentus, negalėjo nustatyti kreditorinio įsiskolinimo sumos už darbus atliktus Radvilškio rajono apylinkės teisme pagrįstumo (tame skaičiuje ir 26204,78 Lt). Teismas dokumentus Ministerijai papildomai pateikė audito metu (2005-08-08), derinant valstybinio audito ataskaitos projektą. Auditoriai, ištisiniu būdu peržiūrėjo papildomai pateiktus dokumentus, tačiau dėl dokumentų netinkamo apiforminimo ir kitų neatitikimų auditoriai neturi pagrindo teigti, kad darbų perdavimo priėmimo aktuose nurodyti darbų kiekiai ir kainos atitinka sutartyse numatytus ir faktiškai atliktus darbus, kad teisingai apmokėta už sąmatose numatytus ir atliktus darbus.

Vadovaujantis Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo⁵⁷ 4 str. 6 d. 3 p., Ministerijos Finansų departamento direktorė atsako už išankstinę finansų kontrolę, kurios metu nustatoma, ar ūkinės operacijos dokumentai yra tinkamai parengti ir ūkinė operacija yra teisėta.

Ankščiau minėtose teismo sudarytose sutartyse nurodytas objektas – pastato remontas ir rekonstravimas. Vadovaujantis Statybos įstatymo⁵⁸ (2002-07-02 įstatymo Nr. IX-1018 redakcija) 2 str. 18 d., iš atliktų darbų pobūdžio ir rangovo parengtų sąmatų matyti, kad faktiškai buvo atliekami pastato rekonstravimo, o ne remonto darbai.

Radvilškio rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbai, pažeidžiant Statybos įstatymo 22 str. 1 d. reikalavimus, buvo atlikti be nustatyta tvarka Ministerijos patvirtinto rekonstravimo projekto⁵⁹.

---

⁵⁶ Radvilškio rajono apylinkės teismo pirmininko 2003-12-02 raštas Nr. 3.2.-146 „Dėl kreditorinio įsiskolinimo“;

⁵⁷ Lietuvos Respublikos 2002-12-10 vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas Nr. IX-1253;

⁵⁸ Lietuvos Respublikos 1996-03-19 statybos įstatymas Nr. I-1240;

⁵⁹ Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-04-23 įsakymu Nr. 199 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2002 „Statinio projektavimas“ 106 p. statinio, įrašyto į Valstybės investicijų programą, projektą tvirtina asignavimų valdytojas;

Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininkas nurodė⁶⁰, kad įsigyto pastato rekonstravimo projektas parengtas nebuvo. Teisingumo ministerija 2005-07-14 rašte nurodė: „... visos užsakovo funkcijos buvo perduotos Radviliškio rajono apylinkės teismui“. Todėl duomenų apie tai, ar rekonstruojant pastatą buvo parengtas statybos pagrindimas, atlikta projekto ekspertizė ir gautas statybos leidimas audito metu Ministerija nepateikė, šių duomenų Ministerija neturi. Ministerija taip pat neturi duomenų, ar buvo parengtas Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo projektas.

Tai, kad Ministerija nepaskyrė (raštu) techninę priežiūrą vykdančio asmens, nesudarė sutarčių dėl techninės priežiūros atlikimo, be to, Rangovo atliktų darbų aktai techninę priežiūrą vykdančio asmens nepasirašyti rodo, kad pažeidžiant Statybos įstatymo (2002-12-10 įstatymo Nr. IX-1269 redakcija) 30 str. 1 d. nuostatas, nebuvo atliekama rekonstravimo darbų techninė priežiūra⁶¹.

Tai rodo, kad Ministerija neužtikrino teismo pastato rekonstravimo darbų kontrolės: ar darbai atlikti pagal rangos darbų sutartis, laikantis teisės aktų, o taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimų⁶². Dėl to neturime pagrindo teigti, kad visi numatyti rekonstravimo darbai buvo atlikti pagal sudarytų sutarčių sąlygas, kokybiškai ir laikantis teisės aktų reikalavimų.

Analizuojant rangovo sudarytas sąmatas ir įvykdytų darbų aktus pastebėta, kad atskirais atvejais sąmatose numatyti darbai, kiekiai ir jų galutinė kaina nesutampa (*11 pavyzdys*). **Pastebėjimas.** Ministerija nepateikė duomenų, kad dėl darbų kiekio ar medžiagų, jų kainų keitimų, buvo sudaryti rašytiniai susitarimai.

11 pavyzdys.

1. Pagal 2002-10-07 lokalinę sąmatą „Bendrastatybiniai darbai“ pusrūsyje numatyta įstatyti plastiko langus su palangėmis: kiekis-5,1 kv.m; kaina-2132,47 Lt. Iš 2002-11-28 įvykdytų darbų akto matyti, kad buvo įstatyta: kiekis-7,2 kv.m; kaina-2664,56 Lt, tai yra kiekis ir kaina didesni.
2. Pagal 2002-10-07 lokalinę sąmatą „Bendrastatybiniai darbai) numatyta įstatyti duris pusrūsyje: kiekis – 11,5 kv.m; kaina – 3526,37 Lt. Iš atliktų darbų akto, kuris buvo pateiktas Teisingumo ministerijai prie 2002-12-30 sąskaitos LEA 1300495 matyti, kad atlikta: kiekis – 12,1 kv.m; kaina – 3113,64 Lt, tai yra kiekis didesnis, kaina mažesnė, tačiau tie patys darbai ir kaina nurodoma ir teismui pateiktame 2002-10-07 įvykdytų darbų akte, tai rodo, kad už tuos pačius darbus mokėjo ir teismas, ir Ministerija.
3. Sąmatos dalyje „Santehnikos darbai“ numatyta sumontuoti vandens šildytuvus: kiekis – 5; kaina – 2394,15 Lt. Iš 2002-12-30 atliktų darbų akto matyti, kad sumontuota: kiekis – 6; kaina – 2764,66 Lt, tai yra kiekis ir kaina yra didesni.

⁶⁰ Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininko ir auditoriaus pokalbio, įvykusio 2005-07-13, metu;

⁶¹ Pagal Statybos įstatymo 2 str. 51 p. (2002-12-10 įstatymo Nr. IX-1269 redakcija) ir Aplinkos ministro 2002-04-15 įsakymu Nr. 179 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“ 7 p. statybos statinio statybos techniniam prižiūrėtojui keliami specialūs reikalavimai (techninio profilio išsilavinimas, kvalifikacinis atestatas).

⁶² Aplinkos ministro 2002-04-15 įsakymu Nr. 179 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“ 33.24 p.;

Rangovo parengtų sąmatinių skaičiavimų ekspertizės⁶³ 2003-01-30 ir 2004-04-30 aktuose taip pat nurodyti ekspertizei pateiktų objektinių ir lokalinių sąmatų trūkumai: „*Kadangi nepateikti sąnaudų (medžiagų, gaminių darbų ir įrengimų) žiniaraščiai, nėra galimybių patikrinti kiekių nurodytų lokalinėse sąmatose ir jų kainų, atitinkančių techninių specifikacijų reikalavimams*“. Taip pat aktuose nurodoma patikslinti darbo užmokesčio, medžiagų, gaminių ir mechanizmų kainas, nes nurodyti normatyvai taikomi norint nustatyti orientacinę darbų kainą.

Nustatyti sąmatų ir atliktų darbų aktų neatitikimo faktai patvirtina Ministerijos kontrolės trūkumą atliekant Radviliškio rajono apylinkės teismo rekonstravimo darbus ir tai, kad lėšos teismo rekonstravimui buvo naudojamos neekonomiškai ir neefektyviai.

Ministerija, vykdydama apmokėjimus už Radviliškio rajono apylinkės teismo rekonstravimo darbus, nenustatė atliekamų darbų apimčių, nevykdė rekonstravimo darbų atlikimo kontrolės ir neišitikino pateiktų mokėjimo už atliktus darbus dokumentų pagrįstumu.

Vadovaujantis Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo⁶⁴ 4 str. 6 d. 3 p., Ministerijos Finansų departamento direktorė atsako už išankstinę finansų kontrolę, kurios metu nustatoma, ar ūkinės operacijos dokumentai yra tinkamai parengti ir ūkinė operacija yra teisėta.

Kadangi Ministerija, nesilaikydama Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 24 p., nepatikslinusi investicijų projekto „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimas“ išdavė įgaliojimą Radviliškio rajono apylinkės teismo pirmininkui vykdyti užsakovo funkcijas ir neapibrėžė suteikiamų įgalinimų, tokiu būdu neužtikrino, kad pirkimo sutarčių kaina neviršytų Valstybės investicijų programoje atitinkamam laikotarpiui jiems įgyvendinti numatytų lėšų dydžio ir valstybės biudžeto lėšos (įgaliojimo pagrindu vykdomiems pastato rekonstravimo darbams finansuoti) būtų panaudotos pagal teisės aktus, ekonomiškai, efektyviai nes:

- Radviliškio rajono apylinkės teismui vykdamas rekonstravimo darbų pirkimus buvo pažeista: 1) Viešųjų pirkimų įstatymo 15 str. 1 d.– suskaidyta pirkimų vertė į dalis ir tokiu būdu išvengta VPI nustatytos pirkimų tvarkos; 36 str. 2 d. 3 p. ir 65 str. 4 d. – sudarant papildomus susitarimus su tuo pačiu rangovu, papildomų susitarimų kaina viršijo įstatymo maksimaliai leidžiamą; 2) Statybos įstatymo 22 str. 1 d. ir 30 str. 1 d. – investicijų projektas vykdytas be nustatyta tvarka parengto ir patvirtinto rekonstravimo darbų projekto, nevykdyta rekonstravimo darbų techninė priežiūra;
- neišitikinusi pateiktų dokumentų pagrįstumu, mokėjo už Radviliškio rajono apylinkės teismo rekonstravimo darbus valstybės biudžeto lėšos projektui

⁶³ Pagal Statybos įstatymo 2 str. 35d. statinio projekto ekspertizė - įvertinimas, kaip statinio projekte įgyvendinti Statybos įstatymo 4 str. 1 d. nurodyti esminiai statinio reikalavimai, taip pat kitų įstatymų ir teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų bei privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų reikalavimai.

⁶⁴ Lietuvos Respublikos 2002-12-10 vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas Nr. IX-1253;

Audito metu nustatyti rekonstravimo darbų sąmatų ir atliktų darbų aktų neatitikimai, du atvejai, kai už tas pačias rangovo pateiktas sąskaitas apmokėjo ir teismas ir Ministerija, taip pat auditoriams pateiktuose ekspertizės aktuose nurodyti sąmatų trūkumai auditoriams neleidžia daryti išvadą, kad darbų perdavimo priėmimo aktuose nurodyti darbų kiekiai ir kainos atitinka sutartyse numatytus ir faktiškai atliktus darbus, kad teisingai apmokėta už sąmatose numatytus ir atliktus darbus.

Išvados:

1. **Ministerija, valdydama investicijų projektą „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato įsigijimas ir pritaikymas teismo reikmėms“, neužtikrino, kad valstybės biudžeto lėšos projektui būtų panaudotos pagal teisės aktus, ekonomiškai, efektyviai.**
2. **Ministerijai, valdant investicijų projektą „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato įsigijimas ir pritaikymas teismo reikmėms“, buvo pažeistos Viešųjų pirkimų įstatymo 15 str. 1 d., 36 str. 2 d. 3 p. ir 65 str. 4 d., Statybos įstatymo 22 str. 1 d. ir 30 str. 1 d. nuostatos. Ministerija nesilaikė Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 24 ir 31 p.**
3. **Audito metu nustatyti du atvejai, kai dėl Ministerijos finansų kontrolės trūkumų už tas pačias sąskaitas buvo apmokėta du kartus (26204,78 Lt).**
4. **Ministerija Finansų ministerijai teikė neišsamius duomenis, nes pateiktoje informacijoje nenurodė visų investicijų projekto „Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms“ įgyvendinimui reikiamų, numatytų ir panaudotų lėšų iš visų finansavimo šaltinių.**

4.4.3. DRUSKININKŲ MIESTO APYLINKĖS TEISMO PASTATO REKONSTRAVIMAS

Bendra Investicijų projekto „Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ investicijų vertė (skirtos lėšos) – 1328 tūkst. Lt, projektas pradėtas vykdyti 2003 metais, pabaiga planuojama 2006 metais:

- Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje⁶⁵ 2003 metams kapitalo investicijos Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimui numatytos nebuvo; Teisingumo ministras 2003-11-12 įsakymu Nr. 270(1) „Dėl lėšų skyrimo“ skyrė 686 tūkst. Lt.
- Valstybės investicijų 2004-2006 metų programoje⁶⁶ 2004 metams skirta 642 tūkst. Lt.

⁶⁵ Vyriausybės 2003-01-29 nutarimas Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus”.

⁶⁶ Vyriausybės 2004-02-09 nutarimas Nr. 140 „Dėl valstybės investicijų 2004-2006 metų programoje numatytų 2004 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus”.

Pagal Ministerijos pateiktus dokumentus matyti, kad pastato rekonstravimo darbai 2003 m. pradėti vykdyti juos įvardijant remonto darbais. Ministerijos paaiškinimu⁶⁷, „visi investicijų projektai, <...> atskirų investicinių projektų finansavimas įteisinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais“ – į Valstybės investicijų programą Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas įtrauktas 2004 m.

Iš Finansų ministerijai pateiktų dokumentų (pagrindžiančių lėšų poreikį investicijų projektui: investicijų projekto charakteristikų, informacijos apie investicijų projekto finansavimą ir kt.⁶⁸) matyti, kad investicijų projekto vertė ir numatomas investicijų projekto įgyvendinimo laikotarpis keitėsi keturis kartus: 1) įgyvendinimo laikotarpis 2003–2005 m.; vertė 1500 tūkst. Lt; 2) 2004–2005 m.; 497 tūkst. Lt; 3) 2003–2006 m.; 1500 tūkst. Lt. 4) 2006–2006 m.; 820 tūkst. Lt. Pagrindimo šioms sumoms Finansų ministerijai nepateikta.

Finansų ministerijai nepateikti visi būtini duomenys apie šiam investicijų projektui skirtas lėšas ir jų naudojimą; papildomi susitarimai su rangovu; atliktų ar planuojamų atlikti rekonstravimo darbų sąmatos; rekonstravimo darbų projektas ir jo ekspertizės aktai ir kt. Nėra duomenų, patvirtinančių, kad projektas yra baigtas. Be to, Finansų ministerijai pateikti dokumentai nepasirašyti, nenurodytos šių dokumentų parengimo datos.

Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbų pirkimai, kuriuos organizavo Teisingumo ministerija vyko 2003-2004 metais. Sudarytų rangos sutarčių kaina ir pirkimų būdai nurodyti 4 lentelėje.

*4 lentelė.
Duomenys apie sudarytas sutartis ir pirkimų būdą*

Investicijų projektas	Rangos sutartys		Pirkimų būdas
	Sutarties data	Sutarties suma	
Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas	2003-11-20	686000	Statybos rangos sutartis, neskelbiamos supaprastintos derybos (VPĮ 65 str. 5 d. 4 p.)
	2004-03-15 (Nr. 1)	99999	Papildomi susitarimai, neskelbiamos supaprastintos derybos (VPĮ 65 str. 5 d. 4 p.)
	(Nr. 2)	497000	
	(Nr. 3)	45000	
Iš viso:		1327999	

Dėl pasirinkto pirkimo būdo Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo, remonto darbams atlikti

Organizuodama viešąjį pirkimą Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo, remonto darbams atlikti Teisingumo ministerijos sudaryta Viešųjų pirkimų komisija (toliau - Komisija) vadovavosi 2003-11-12 Teisingumo ministro įsakymu Nr. 270(1) „Dėl lėšų skyrimo“ ir

⁶⁷ Teisingumo ministerijos 2005-08-10 raštas Nr. (4.1.)-7R-6495 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“;

⁶⁸ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtinta Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika ;

Druskininkų m. apylinkės teismo prašymu dėl lėšų teismo pastato rekonstravimui (ar remontui) skyrimo⁶⁹.

Komisija 2003-11-12 (2003-11-12 Komisijos posėdžio protokolas Nr.1) nusprendė pirkimą vykdyti neskelbiamų supaprastintų derybų būdu vadovaujantis VPĮ 65 str. 5 d. 4 p. (2003-05-27 įstatymo Nr. IX-1581 redakcija). Tokį savo sprendimą Komisija grindė tuo, kad: „*Neatlikus darbų teismo funkcionavimas darosi neįmanomas, pavojingas. Lėšos, skubos tvarka, darbo sąlygų gerinimui, teismo funkcionavimui užtikrinti jau skirtos, todėl svarbus pirkimo būdo pasirinkimas, kad rekonstrukcijos, remonto darbai būtų atlikti kuo skubiau*“.

Komisijos pasirinktas pirkimo būdas neatitinka sąlygų (aplinkybių), nustatytų VPĮ 65 str. 5 d. 4 p., kurioms esant pirkimai gali būti vykdomi neskelbiamų supaprastintų derybų būdu, todėl pasirenkant pirkimo būdą buvo pažeisti VPĮ 65 str. 4 d. reikalavimai. Pasirinkto pirkimo būdo neatitikimas VPĮ 65 str. 5 d. 4 p. nustatytioms sąlygoms parodytas 5 lentelėje.

5 lentelė.

Reikalavimų pasirinktam pirkimo būdui ir faktinių sąlygų analizė

Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 5 d. 4 p. nustatytos būtinos sąlygos perkant darbus neskelbiamų supaprastintų derybų būdu	Komisijos nurodytos sąlygos perkant Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo (remonto) darbus	Pasirinkto pirkimo būdo neatitikimo Viešųjų pirkimų įstatymo nustatytoms sąlygoms pagrindimas
1) Įvykiai, kurių perkančioji organizacija nenumatė iš anksto	Įvykiai, dėl kurių gali būti taikomas pasirinktas pirkimo būdas Komisijos nenurodomi	Iš anksto nenumatyti įvykiai, dėl kurių atsiranda būtinybė įsigyti reikalingus darbus, yra pagrindinė pasirinkto pirkimo būdo taikymo sąlyga, tačiau perkant Druskininkų m. apylinkės teismo rekonstravimo (remonto) darbus apie tokių įvykių buvimą dokumentų nepateikta.
2) Dėl to būtina skubiai įsigyti reikalingus darbus, tačiau kitais pirkimų būdais dėl per ilgų pirkimo procedūrų tai padaryti neįmanoma ir nėra jokios kitos alternatyvos	1) Teismo prašymas dėl lėšų rekonstravimui (remontui) skyrimo 2) Lėšų skyrimas teismo pastato rekonstravimui (remontui)	1) Patalpų būklė ir lėšų skyrimas rekonstravimo (remonto) darbams pirkti negali būti priskirtini įvykiams, dėl kurių gali būti taikomas pasirinktas pirkimo būdas 2) Poreikis rekonstruoti (remontuoti) patalpas nustatomas ir žinomas iš anksto 3) Lėšos skirtos 2003-11-12, t.y. likus 48 dienoms iki metų pabaigos, o pasiūlymų pateikimo terminas vykdant pirkimą supaprastinto atviro konkurso būdu turi būti ne trumpesnis kaip 21 dienos 4) Su tuo pačiu rangovu 2004 m. Teisingumo ministerija sudarė tris papildomus susitarimus, kurių bendra vertė sudaro 94 proc. pagrindinės sutarties sumos. Papildomi susitarimai 642 tūkst. Lt sumai buvo numatyti jau 2003-11-17, t.y. iki pagrindinės rangos sutarties sudarymo, nes rekonstravimo darbai pagal jų kainą derybų metu buvo išskirti į du etapus: 686 tūkst. ir 642 tūkst. Lt. Antro etapo darbų pirkimas taip pat buvo grindžiamas ypatinga skuba, nors papildomi susitarimai sudaryti tik 2004 m. kovo—gruodžio mėn.
3) Aplinkybės, kuriomis grindžiama ypatinga skuba, jokių būdų negali priklausyti nuo perkančiosios organizacijos	Teismo prašyme dėl lėšų skyrimo nurodoma, kad patalpų būklė yra bloga, tačiau patvirtinančių dokumentų nepriedama	Komisija jokios kitos alternatyvos nesvarstė, kodėl neįmanoma taikyti kitus pirkimų būdus nenurodė ir neįgrindė

⁶⁹ Komisijos 2003-11-12 posėdžio protokolas Nr. 1.

Pažymėtina, kad nepagrįstai pasirinkus neskelbiamų supaprastintų derybų būdą (motyvuojant darbų skubotumu), buvo nupirkti viso pastato rekonstravimo darbai ir baldai.

Dėl rangovo pasirinkimo

Kvietimas pateikti pasiūlymą Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbams pirkti neskelbiamų supaprastintų derybų būdu ir dalyvauti derybose buvo pateiktas tik vienam rangovui. Pagrindiniai šios bendrovės pasirinkimo motyvai, kuriuos nurodo Komisija: 1) stipri bendrovės materialinė, techninė bazė; 2) darbų skubotumas; 3) bendrovės buveinės vieta (vietinis rangovas), nurodant, kad: „...*vietiniai darbai yra pigesni*“ (2003-11-12 Komisijos posėdžio protokolas Nr. 2). Pasiūlymo vertinimo kriterijus — mažiausia kaina.

Auditorių nuomone, vertindama tik vieno rangovo pateiktą pasiūlymą Komisija negalėjo įvertinti darbų kainos dydžio, ją lyginti bei vertinti kaip mažiausią, be to, statybos rangos darbų kainos analizė skirtingose vietovėse atlikta nebuvo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintos Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 12.1 p. asignavimų valdytojas turi vengti suformuoti monopolį viešojo pirkimo stadijoje (reikalavimai viešiesiems pirkimams turi būti nustatomi taip, kad pagal galimybes apimtų kuo daugiau tiekėjų (rangovų).

Kviesdama į derybas tik vieną kandidatą, Ministerijos sudaryta Komisija nesiekė racionaliau panaudoti teismo pastato rekonstravimui skirtas lėšas, kaip numatyta VPI 4 str. Auditorių nuomone, komisija panaudojo ne visas galimas priemones, kad statybos darbai būtų įsigyti pačiu ekonomiškiausiu būdu.

Dėl kvietimo dalyvauti neskelbiamose supaprastintose derybose, pateikto pasiūlymo ir rangovo kvalifikacijos vertinimo

Pagrindines pirkimo sąlygas Komisija patvirtino 2003-11-12 protokolu Nr. 2, tačiau audito metu šios sąlygos pateiktos nebuvo. Kvietime pateikti pasiūlymą kandidatui siūloma: „...*su esama situacija tiesiogiai susipažinti teisme, pasitarti su teismo pirmininke ir pasiūlyti numatomų darbų atlikimo kainą ir terminus*“. Tačiau Ministerija kaip perkančioji organizacija privalėjo pati nustatyti perkamų darbų apimtį ir parengti techninę specifikaciją, kurioje būtų apibūdintos perkamų darbų savybės, kaip tai numatyta VPI 21 str. Taip pat turėjo būti parengtas pastato rekonstravimo projektas ir gautas leidimas rekonstravimo darbams atlikti.

Iš 2003-11-17 konkursui pateikto pasiūlymo ir prie pasiūlymo pridedamų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų matyti, kad rangovo kvalifikacijos atestatas viešojo naudojimo ypatingų statinių statybai išduotas tik 2003-12-19 (Aplinkos ministerijos atestavimo komisijos 2003-12-19 protokolas Nr. IA-026), t.y. po 2003-11-20 statybos rangos sutarties sudarymo, o bendrovės atliktų darbų sąrašė nurodomi darbai, atlikti tik 2004-2005 metais. Kartu su 2003-11-17 rangovo

pasiūlymu pateikta sąmata (1410 tūkst. Lt sumai) Ministerijos atstovo patvirtinta 2003-11-19, t.y. praėjus dviems dienoms nuo 2003-11-17 vykusių derybų. Dalis kvietime pateikti pasiūlymą nurodytų dokumentų (inžinierinio techninio personalo sąrašas, įsakymas apie statybos vadovo paskyrimą, įstatų kopija) nepateikti. Todėl Ministerijos sudaryta viešojo pirkimo komisija, pažeisdama VPI 92 str. 1 d. (2003-05-27 įstatymo Nr. IX-1581 redakcija) reikalavimus, vykdydama pirkimą neįsitikino bendrovės kompetentingumu, patikimumu ir pajėgumu įvykdyti perkamus darbus.

Vokų atplėšimo procedūra neiforminta, kaip tai numatyta VPI 26 str. 1 d., be to, bendrovės pateiktas pasiūlymas neatitinka VPI 74 str. 1 d. reikalavimų (t.y. nesusiūtas ir nesunumeruotas). Dėl to įvertinti, kada ir kokie dokumentai buvo pateikti Komisijai vykdant pirkimą nėra galimybės.

Auditorių nuomone, bendrovės kvalifikacija pirkimo metu vertinta nebuvo, nes dalis kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų pateikti tik pasirašius 2003-11-20 statybos rangos sutartį, o dalis visai nepateikti.

Nustatyti trūkumai rodo, kad viešasis konkursas dėl Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbų pirkimo vyko pažeidžiant VPI (2003-05-27 įstatymo Nr. IX-1581 redakcija), tai sudarė prielaidas neekonomiškam Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimui skirtų lėšų panaudojimui.

Dėl baldų Druskininkų m. apylinkės teismui pirkimo

Ministerija 2004-08-02 iš rangovo įsigijo baldus, skirtus Druskininkų m. apylinkės teismui, už 146,8 tūkst. Lt. Atskiro viešojo pirkimo konkurso baldų įsigijimui Ministerija neorganizavo, o baldus įsigijo pagal sudarytas statybos darbų sutartis. Pagal Statybos įstatymo 2 str. 15 d., baldai nepatenka į statybos darbų sąvoką, todėl turėjo būti įvardinti atskiru pirkimo objektu⁷⁰.

Nesilaikant nustatytos tvarkos, Viešųjų pirkimų tarnybai Ministerijos pateiktoje Viešojo pirkimo procedūrų ataskaitoje dėl Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbų pirkimo papildomi pirkimo objekto (baldų) kodai nenurodyti.

Pagal pateiktus dokumentus matyti, kad rangovas Druskininkų m. apylinkės teismui skirtus baldus įsigijo iš Ministerijai pavaldžios valstybės įmonės prie Pravieniškių 1-ųjų pataisos namų, o vėliau pagal minėtą sąskaitą šiuos baldus pardavė Ministerijai. Auditorių nuomone, Ministerija iš sau pavaldžios valstybės įmonės per tarpininką (rangovą) įsigydama baldus, skirtus Druskininkų m. apylinkės teismui, neekonomiškai panaudojo investicijų projektui skirtas lėšas, nes perkant tiesiogiai iš gamintojo, baldų kaina galėjo būti mažesnė.

---

⁷⁰ Pirkimo objektų kodų sąrašė baldai išskirti kaip atskiras pirkimo objektas ir nurodomi atskiru kodu (36.10.00);

Auditoriai pastebi, kad Ministerija raštu⁷¹ Druskininkų m. apylinkės teismui nepagrįstai nurodė padidinti teismo pastato vertę 1327999 Lt, t.y. visos rekonstrukcijos suma, neišskiriant įsigytų baldų kainos.

Sudarytų sutarčių vykdymas

Audito metu nustatyta, kad pažeidžiant Statybos įstatymo 22 str. 1 d. Druskininkų m. teismo (kaip ypatingo statinio) pastato rekonstravimo darbai buvo vykdyti nustatyta tvarka neparengus ir nepatvirtinus rekonstravimo darbų techninio ir darbų projekto. Ministerijos teigimu buvo parengtos atskiros techninio projekto dalys: šilumos gamybos, tiekimo, šildymo, vėdinimo dalis (šilumos punkto projektas); elektrotechnikos dalis; apsauginės ir gaisrinės signalizacijos dalis.

Taip pat nepateikta duomenų, kad buvo parengta statinio projektavimo užduotis bei tai, kad rekonstruojant Druskininkų m. apylinkės teismo pastatą buvo atlikta projekto ekspertizė ir gautas statybos leidimas.

Auditorių nuomone, neturint minėtų dokumentų neužtikrinamas nuoseklus darbų vykdymo ir lėšų planavimas, tinkama darbų kokybė bei sudaromos prielaidos neekonomiškam ir neefektyviam lėšų naudojimui.

Teisingumo ministerijos ir rangovo 2003-11-20 sudarytoje Statybos rangos sutartyje nurodyta, kad rangovas įsipareigoja atlikti Druskininkų m. apylinkės teismo vidaus remonto darbus, tačiau pagal pateiktą statybos darbų sąmatą ir atliktų darbų aktus matyti, kad faktiškai buvo atliekamas statinio rekonstravimas (*12 pavyzdys*).

12 pavyzdys.

Sąmatoje prie 2003-11-20 statybos rangos sutarties 686 tūkst. Lt sumai nurodyti darbai: šildymo sistemos montavimas, elektros darbai, vėdinimo sistemos montavimas ir kt. Pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 str. 18 d. šie darbai priskirtini statinio rekonstravimui.

Sudarytoje 2003-11-20 statybos rangos sutartyje šalys numatė, kad Ministerija per penkias dienas nuo sutarties sudarymo sumoka rangovui avansą 50 proc. sutarties darbų kainos medžiagų įsigijimui, įvertinant trumpą rekonstravimo laikotarpį. Pagal 2003-11-28 rangovo išrašytą PVM sąskaitą faktūrą LGA Nr. 5317273 Ministerija sumokėjo 480 tūkst. Lt už 2003 lapkričio mėn. atliktus darbus.

Auditorių nuomone, įvertinus tai, kad statybos rangos sutartis su rangovu buvo pasirašyta tik 2003-11-20 (prieš 8 dienas iki sąskaitos išrašymo), o pagal pateiktą aktą atlikta 70 proc. sutartyje numatytų darbų, darbai galėjo būti pradėti vykdyti dar nepasirašius sutarties (*13 pavyzdys*).

13 pavyzdys.

Pagal darbų atlikimo aktus (be datų), pridedamus prie 2003-11-28 PVM sąskaitos faktūros Nr. LGA 5317273, be kitų darbų pilnai buvo atlikti ir šildymo sistemos montavimo darbai, numatyti rangos darbų sutartyje, tačiau Druskininkų m. apylinkės teismo šilumos punkto (šildymui, vėdinimui ir karštam vandeniui) projektas, parengtas tik 2003 m. gruodžio mėn. Pažymyje apie techninių sąlygų įvykdymą ir montažo atitikimą projektui (2004-06-07 pažyma Nr. 89) nurodoma, kad Druskininkų šilumos tinklų techninės sąlygos Nr. 03-19D šiluminio mazgo rekonstrukcijai Druskininkų m. apylinkės teismui buvo išduotos tik 2003-12-09. Priimant darbus dengiamųjų darbų patikrinimo akte

⁷¹ Finansų departamento direktorės 2004-12-27 raštas (be numerio) "Dėl pastato vertės";

2004-03-04 nurodoma, kad darbai buvo atlikti 2004-02-10.

Analizuojant apmokėjimą už atliktus darbus pastebėta, kad Ministerija tam tikrais atvejais vykdė mokėjimus rangovui be pagrindžiančių dokumentų, rangovui dar neišrašius sąskaitos arba apmokant didesnę sumą pagal sąskaitą, kurioje nurodoma mažesnė sumą (*14 pavyzdys*).

14 pavyzdys.

2003-12-12 rangovui buvo sumokėta 39527,08 Lt, tačiau sąskaita šiai sumai nepateikta. Vėliau pagal 2003-12-16 išrašytą sąskaitą LGA Nr. 7454315 (205981 Lt) Ministerija apmokėjo mažesnę sumą (166454 Lt). Pagal 2004-08-02 išrašytą sąskaitą ASPK Nr. 0000766 (146784,92 Lt) Ministerija 2004-08-08 sumokėjo didesnę sumą (161010,50 Lt). Vėliau pagal 2004-09-31 pateiktą sąskaitą ASPK Nr. 0000945 2004-10-28 sumokėjo mažesnę sumą (82586,42 Lt).

Audito metu Ministerija nepateikė sąmatų prie visų trijų 2004 m. sudarytų papildomų susitarimų (642 tūkst. Lt). Rangovo pateikti atliktų darbų aktai yra be jų sudarymo datų, be to, nenurodoma kada buvo atlikti akte pažymėti darbai. Aktai, pagrindžiantys 2004 m. rugpjūčio, rugsėjo ir gruodžio mėn. atliktus darbus, nepasirašyti statybos techninę priežiūra vykdančių asmenų. Audito metu nepateikta dokumentų dėl Druskininkų m. teismo pastato rekonstravimo techninio prižiūrėtojo paskyrimo (*15 pavyzdys*).

15 pavyzdys.

Dalis atliktų darbų aktų (už 2003 m. lapkričio, gruodžio mėn. ir 2004 m. balandžio, liepos mėn.) pasirašyti Ministerijos vyr. specialisto-techninio prižiūrėtojo. Pagal pateiktus dokumentus matyti, kad darbų vykdymą prižiūrėjo teismo ūkio dalies specialistas, darbų priėmimo kaip užsakovo atstovas dalyvavo Druskininkų m. apylinkės teismo pirmininke.

Nustatyti faktai rodo, kad Ministerija rekonstravimo darbų techninę priežiūrą vykdė netinkamai, o statybos darbų atlikimą ir apmokėjimą už atliktus darbus kontroliavo nepakankamai.

Kadangi Ministerija, vykdydama Druskininkų miesto apylinkės teismo rekonstravimo darbų pirkimus, pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 4 d. – rekonstravimo darbų ir prekių (baldu) pirkimai vykdomi neskelbiamų supaprastintų derybų būdu, nors Ministerijos nurodytos sąlygos neatitiko Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 5 d. 4 p. nustatytų; 92 str. 1 d. – nevertino dalyvio kvalifikacinių reikalavimų; 26 str. 5 d. – neįformino vokų atplėšimo procedūros, 21 str. 1 d. – neparengė techninės specifikacijos ir nenustatė perkamų darbų apimčių, nuostatas. Be to, pažeidžiant Statybos įstatymo 22 str. 1 d., rekonstravimo darbai vykdyti be nustatyta tvarka parengto ir patvirtinto rekonstravimo darbų projekto, auditoriai daro išvadą, kad valstybės biudžeto lėšos panaudotos neteisėtai.

Audito metu nustatyta, kad ministerija netinkamai vykdė rekonstravimo darbų techninę priežiūrą, ir nepakankamai kontroliavo statybos darbų atlikimą ir apmokėjimą už atliktus darbus, nenustatė rekonstravimo darbų apimčių (nei planuodama investicijas, nei vykdydama pirkimus), neparengė statybos pagrindimo ir pastato rekonstravimo darbų techninio projekto, pastato rekonstravimo darbai pradėti vykdyti anksčiau negu šis investicijų projektas buvo įtrauktas į Valstybės investicijų programą, auditoriai daro išvadą, kad valstybės biudžeto lėšos projektui buvo panaudotos neekonomiškai ir neefektyviai.

Išvados:

1. **Ministerija lėšas Druskininkų m. apylinkės teismo pastato rekonstravimo investicijų projektui panaudojo neekonomiškai ir neefektyviai.**
2. **Ministerijai, valdant investicijų projektą „Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas“, buvo pažeistos Statybos įstatymo 22 str. 1 d., Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 4 d., 92 str. 1 d., 26 str. 5 d., 21 str. 1 d.**
3. **Ministerija Finansų ministerijai teikė neišsamius duomenis, nes pateiktoje informacijoje nenurodė visų investicijų projekto „Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ įgyvendinimui panaudotų lėšų.**

4.4.4. ALYTAUS RAJONO APYLINKĖS TEISMO PASTATO REKONSTRAVIMAS

Bendra investicijų projekto vertė „Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ (skirtos lėšos) – 878 tūkst. Lt, projektas pradėtas vykdyti 2003 metais, pabaiga planuojama 2006 metais:

- Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje⁷² 2003 metams kapitalo investicijos Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimui 2003 m. numatytos nebuvo. Teisingumo ministras 2003-11-12 įsakymu Nr. 270(1) „Dėl lėšų skyrimo“ skyrė 384 tūkst. Lt.
- Valstybės investicijų 2004-2006 metų programoje⁷³ 2004 metams numatytas kapitalo investicijas skirta 494 tūkst. Lt.

Pagal Ministerijos pateiktus dokumentus matyti, kad pastato rekonstravimo darbai 2003 m. pradėti vykdyti juos įvardijant remonto darbais. Į Valstybės investicijų programą Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas įtrauktas 2004 m.

Iš Finansų ministerijai pateiktų dokumentų (investicijų projekto, investicijų projekto charakteristikų, informacijos apie investicijų projekto finansavimą ir kt.⁷⁴) matyti, kad investicijų projekto „Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ vertė ir numatomas investicijų projekto įgyvendinimo laikotarpis keitėsi tris kartus: 1) įgyvendinimo laikotarpis 2003–2005 metai; vertė 1278 tūkst. Lt; 2) 2004–2005 metai; 894 tūkst. Lt; 3) 2004–2006 metai; 1278 tūkst. Lt.

Ministerijos teigimu, visi Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbai šiuo metu dar nebaigti, baigtas tik pirmas rekonstravimo darbų etapas⁷⁵. Ministerijos investicijų 2005-2007 metams plane numatytas investicijų projekto „Alytaus rajono apylinkės teismo pastato

⁷² Vyriausybės 2003-01-29 nutarimas Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus”.

⁷³ Vyriausybės 2004-02-09 nutarimas Nr. 140 „Dėl valstybės investicijų 2004-2006 metų programoje numatytų 2004 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus”.

⁷⁴ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymas Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“.

⁷⁵ Teisingumo ministerijos 2005-07-14 raštas Nr. (4.1.)-7R-5671.

pastogės rekonstravimas (II etapas)“ vykdytas 2006 m. (18 prioritetas). Nurodomas lėšų poreikis šiam investicijų projektui – 1500 tūkst. Lt.

Finansų ministerijai nepateikti visi būtini duomenys apie šiam investicijų projektui skirtas lėšas ir jų naudojimą; papildomi susitarimai su rangovu; atliktų ar planuojamų atlikti rekonstravimo darbų sąmatos; rekonstravimo darbų projektas ir jo ekspertizės aktai ir kt. Be to, Finansų ministerijai pateikti dokumentai nepasirašyti, nenurodytos šių dokumentų parengimo datos.

Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbų pirkimai, kuriuos organizavo ir vykdė Teisingumo ministerijos sudaryta nuolatinė Viešojo pirkimo komisija⁷⁶ (toliau – Komisija) vyko 2003 - 2004 metais. Sudarytų rangos sutarčių sumos ir pirkimų būdai nurodyti 6 lentelėje.

*6 lentelė.
Duomenys apie sudarytas sutartis ir pirkimo būdą*

Investicijų projektas	Rangos sutartys		Pirkimo būdas
	Sutarties data	Sutarties suma	
Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas	2003-11-19	383849	Neskelbiamos supaprastintos derybos (VPI 65 str. 5 d. 4 p.)
	2004-03-22	99997	Neskelbiamos supaprastintos derybos (VPI 65 str. 5 d. 4 p.) papildomi susitarimai
	2004-07-27	394122	
Iš viso:		877968	

Dėl pirkimo būdo pasirinkimo

Iš Komisijos 2003-11-11 posėdžio protokolo Nr. 1 matyti, kad organizuodama pirkimą Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbams pirkti Komisija vadovavosi teismo prašymu dėl skubaus pastato stogo remonto. Protokole nurodyta, kad teismo prašymas Ministerijoje gautas 2003-10-13, tačiau audito metu šis prašymas, o taip pat raštiška užduotis ar įpareigojimas vykdyti Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbų pirkimą nepateikti.

Praėjus beveik mėnesiui po prašymo gavimo Komisija 2003-11-11 vykusiame posėdyje (posėdžio protokolas Nr.1) nusprendė vadovaujantis VPI 65 str. 5 d. 4 p. pirkimą vykdyti neskelbiamų supaprastintų derybų būdu. Lėšos teismo remontui Teisingumo ministro įsakymu buvo skirtos tik kitą dieną, t.y. 2003-11-12.

Tokį sprendimą Komisija grindė tuo, kad: „*Nesutvarkius stogo jau problematiška užtikrinti minimaliai normalias darbo sąlygas teismo darbuotojams ir apsaugoti pastatą nuo tolesnio būklės blogėjimo. Neatlikus minėtų darbų, teismo funkcionavimas darosi sudėtingas, todėl svarbus pirkimo būdo pasirinkimas, kad stogo rekonstrukcijos, remonto darbai būtų atlikti kuo skubiau*“.

Įstatymų leidėjas numatė, kad pasirinktas pirkimo būdas gali būti taikomas tik vieninteliu atveju: „*dėl įvykių, kurių perkančioji organizacija negalėjo iš anksto numatyti, būtina skubiai*

⁷⁶ Teisingumo ministro 2003-05-23 įsakymas Nr. 156.

*įsigyti reikalingų darbų*⁷⁷, o kitais pirkimų būdais to padaryti neįmanoma dėl per ilgų pirkimo procedūrų.

Poreikis rekonstruoti (remontuoti) pastatą turi būti nustatomas iš anksto. Be to, Alytaus rajono apylinkės teismo raštas, kaip nurodyta Komisijos posėdžio protokole Nr. 1, Ministerijoje buvo gautas prieš vieną mėnesį iki konkurso organizavimo (2003-10-13), o pasiūlymų pateikimo terminas vykdant pirkimą supaprastinto atviro konkurso būdu turi būti ne trumpesnis kaip 21 d.,⁷⁸ todėl šiuo atveju buvo įmanoma konkursą vykdyti supaprastinto atviro konkurso būdu. Komisija, nesilaikydama VPĮ 65 str. 5 d. 4 p., jokios kitos alternatyvos nesvarstė.

Pažymėtina, kad nepagrįstai pasirinkus neskelbiamų supaprastintų derybų būdą (motyvuojant darbų skubotumu), buvo nupirkti viso pastato rekonstravimo darbai.

Pasirinkus pirkimo būdą, nesilaikant VPĮ 65 str. 5 d. 4 p. nurodytų sąlygų buvo pažeisti VPĮ 65 str. 4 d. reikalavimai ir prarasta galimybė gauti galimai naudingesnių pasiūlymų ir taupiau panaudoti biudžeto lėšas.

Dėl rangovo pasirinkimo ir kvalifikacijos vertinimo

Kvietimas pateikti pasiūlymą Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo darbams pirkti neskelbiamų supaprastintų derybų būdu ir dalyvauti derybose buvo pateiktas vieninteliam rangovui. Pagrindiniai Komisijos nurodyti rangovo pasirinkimo motyvai: 1) *stipri bendrovės materialinė, techninė bazė*; 2) *darbų skubotumas*; 3) *patirtis atliekant teismų pastatų remonto darbus*; 4) *aukšta atliekamų darbų kokybė*⁷⁹. Pasiūlymo vertinimo kriterijus — mažiausia kaina.

Komisija pasirinkdama kandidatą neturėjo duomenų apie bendrovės materialinę-techninę bazę. Be to, 2002-11-12 kvietime dalyvauti derybose kandidato neprašoma pateikti materialinę-techninę bazę pagrindžiančius duomenis. Kvietime nurodyti pateiktini rangovo kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai informacijos apie kandidato materialinę-techninę bazę nesuteikia. Organizuodama konkursą Komisija neturėjo duomenų ir apie rangovo atliktų darbų kokybę, sprendime nepagrindė darbų skubotumo ir nenurodė kokių teismų remonto darbus atliko rangovas.

Ministerijos sudaryta viešojo pirkimo komisija, pažeisdama VPĮ 92 str. 1 d. reikalavimus, vykdydama pirkimą neįsitikino bendrovės kompetentingumu, patikimumu ir pajėgumu įvykdyti perkamus darbus.

Vokų atplėšimo procedūra neįforminta kaip tai numatyta VPĮ 26 str. 5 d., be to, bendrovės pateiktas pasiūlymas neatitinka VPĮ 74 str. 1 d. reikalavimų (t.y. nesusiūtas ir nesunumeruotas). Dėl to įvertinti kada ir kokie dokumentai buvo pateikti Komisijai vykdant pirkimą nėra galimybės.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 5 d. 4 p. (2003-05-27 įstatymo Nr. IX-1581 redakcija).

⁷⁸ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 79 str. (2003-05-27 įstatymo Nr. IX-1581 redakcija).

⁷⁹ Komisijos 2003-11-11 posėdžio protokolas Nr. 2.

Vertindama tik vieno rangovo pateiktą pasiūlymą Komisija negalėjo įvertinti darbų kainos dydžio, ją lyginti bei vertinti kaip mažiausią ar palankią.

Pagal finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintos Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 12.1 p. asignavimų valdytojas turi vengti suformuoti monopolį viešojo pirkimo stadijoje (reikalavimai viešiesiems pirkimams turi būti nustatomi taip, kad pagal galimybes apimtų kuo daugiau tiekėjų (rangovų)).

Kviesdama į derybas tik vieną kandidatą, Komisija neskatino rangovų konkurencijos ir neieškojo ekonomiškai naudingiausių galimybių įsigyti reikalingus darbus.

Dėl pirkimo dokumentų (sąlygų), pateikto pasiūlymo ir rangovo kvalifikacijos vertinimo

Ministerijos 2003-11-12 kvietime pateikti pasiūlymą ir dalyvauti neskelbiamose supaprastintuose derybose kandidatui siūloma: „...*su esama situacija tiesiogiai susipažinti teisme, pasitarti su teismo pirmininke ir pasiūlyti numatomų darbų atlikimo kainą ir terminus. Skaičiuojant pasiūlymo kainą, vadovautis defektiniu aktu, darbų kiekių žiniaraščiais ir techninėmis specifikacijomis*“.

Komisijos 2003-11-11 posėdžio protokole Nr. 2 nurodyta, kad šiuo protokolu tvirtinamos pagrindines pirkimo sąlygos, tačiau audito metu pirkimo sąlygos pateiktos nebuvo. Iš kandidatui pateikto kvietimo matyti, kad Ministerija nebuvo nustačiusi darbų apimčių, t.y. kokius darbus reikia atlikti, o tai nustatyti pavedė Alytaus rajono apylinkės teismo pirmininkui.

Ministerija kaip perkančioji privalėjo pati nustatyti perkamų rekonstravimo darbų apimtį ir parengti techninę specifikaciją, kurioje būtų apibūdintos perkamų rekonstravimo darbų savybės, kaip tai numatyta VPĮ 21 str. 1 d.

Kandidato pasiūlymas pateiktas 2003-11-17, tačiau dar 2003-11-12 kvietime pateikti pasiūlymą, net neįvertinusi kandidato kvalifikacijos ir negavusi jo pasiūlymo, Komisija kandidatą pakvietė dalyvauti neskelbiamose supaprastintose derybose. Nevertindama kandidato kvalifikacijos Ministerija pažeidė VPĮ 92 str. 1 d. reikalavimus.

Vokų atplėšimo procedūra neįforminta kaip tai numatyta VPĮ 26 str., be to, bendrovės pateiktas pasiūlymas neatitinka VPĮ 74 str. 1 d. reikalavimų (t.y. nesusiūtas ir nesunumeruotas). Dėl to įvertinti kada ir kokie dokumentai buvo pateikti Komisijai vykdant pirkimą nėra galimybės.

Sudarytų sutarčių vykdymas

Teisingumo ministerija pateikė Alytaus rajono apylinkės teismo pastato techninį projektą, kurio parengimą inicijavo (pateikė paraišką projektavimo sąlygų sąvadui parengti ir susipažino su 2003-12-12 patvirtintu projektavimo sąlygų sąvadu) Alytaus rajono apylinkės teismo pirmininkas, o ne Ministerija, kuri valdo (vykdo) ši investicijų projektą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 22 str. ypatingo statinio projektas ar statinio, įrašyto į Valstybės investicijų programą, projektas iki gaunant statybos leidimą turi būti statytojo (užsakovo) patvirtintas (tik esant projektų ekspertizės išvadoms, kad galima projektą tvirtinti).

Duomenų apie tai, kad buvo parengtas statybos pagrindimas, statinio projektavimo užduotis, atlikta privaloma projekto ekspertizė Ministerija audito metu nepateikė. Ministerija nurodė, kad Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstrukcijos darbų būtinybė grindžiama teismo pirmininko raštais dėl patalpų būklės, todėl manoma, kad statybos pagrindimas, kuris yra vienas iš būtinųjų dokumentų planuojant valstybės investicijas ir rengiant investicijų programas parengtas nebuvo.

Pagal pateiktas sąmatas ir atliktų darbų aktus matyti, kad 2003 m. lapkričio-gruodžio mėn. atlikta darbų už 384 tūkst. Lt. Be kitų statybos darbų taip pat buvo atlikta stogo rekonstrukcija, todėl šiems darbams atlikti buvo būtinas projektas ir statybos leidimas, kuris gautas tik 2004-01-20.

Įsakymo (ar sutarties) dėl Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo techninio prižiūrėtojo paskyrimo Ministerija nepateikė, dalis atliktų darbų aktų (už 2003 m. lapkričio, gruodžio mėn. ir 2004 m. balandžio, liepos mėn.), nepasirašyti techninę priežiūrą vykdančio asmens. Tai rodo, kad Ministerija rekonstravimo darbų techninę priežiūrą vykdė netinkamai, o statybos darbų atlikimą ir apmokėjimą už atliktus darbus kontroliavo nepakankamai.

Dėl to, kad Ministerija, vykdydama Alytaus rajono apylinkės teismo rekonstravimo darbų pirkimus pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo: 65 str. 4 d., nes rekonstravimo darbų pirkimus vykdė neskelbiamų supaprastintų derybų būdu, nors Ministerijos nurodytos sąlygos neatitiko Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 5 d. 4 p., 92 str. 1 d. – nevertino dalyvio kvalifikacinių reikalavimų, 26 str. 5 d. – neiformino vokų atplėšimo procedūros, 21 str. 1 d. – neparengė techninės specifikacijos ir nenustatė perkamų darbų apimčių, bet to, kviesdama į derybas tik vieną kandidatą, neskatino rangovų konkurencijos ir neieškojo ekonomiškai naudingiausių galimybių įsigyti reikalingus darbus auditoriai daro išvadą, kad valstybės biudžeto lėšos panaudotos neekonomiškai, neefektyviai, nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Išvados:

- 1. Ministerija lėšas Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimo investicijų projektui panaudojo neekonomiškai, neefektyviai, pažeidžiant teisės aktus.**
- 2. Ministerijai, valdant investicijų projektą „Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas“, buvo pažeistos Statybos įstatymo 22 str. 1 d., Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 4 d., 92 str. 1 d., 26 str. 5 d., 21 str. 1 d. nuostatos.**

3. Ministerija Finansų ministerijai teikė neišsamius duomenis, nes pateiktoje informacijoje nenurodė visų investicijų projekto „Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas“ įgyvendinimui panaudotų lėšų.

4.4.5. KLAIPĖDOS MIESTO APYLINKĖS TEISMO PASTATŲ S.DAUKANTO G. 6 IR 8, KLAIPĖDOJE REKONSTRAVIMAS

Investicijų projektui „Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimas“ pagal Valstybės investicijų 2004-2006 metų programoje⁸⁰ numatytas 2004 metams kapitalo investicijas skirta 232 tūkst. Lt; 2005-2007 metų programoje⁸¹ 2005 metams Klaipėdos m. apylinkės teismo pastatų rekonstravimui skirta 2100 tūkst. Lt. Projektą numatoma įgyvendinti 2004–2006 m.

Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų (S.Daukanto 6 ir 8, Klaipėdoje) rekonstravimo darbų projektavimo ir rekonstravimo darbų pirkimo procedūros vyko 2004 m., rekonstravimo darbai 2005 m. tik pradėti vykdyti, todėl audito metu buvo vertinama rekonstravimo darbų planavimas, techninio projekto išsigijimas ir rengimas.

Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininkė 2004-01-29 rašte Nr. N-3 „Dėl pastato rekonstrukcijos projekto“, adresuotame Ministerijai, nurodo, kad „*teismas išsiuntinėjo kvietimus suinteresuotoms organizacijoms pateikti pasiūlymus dėl projekto, kurį planavo įsigyti supaprastintu pirkimu, taikant įprastą komercinę praktiką. Susipažinus su pateiktais pasiūlymais paaiškėjo, kad numatytas pirkimo būdas negalimas*“ (tai yra viršija tokiam pirkimo būdui numatytą 75 tūkst. Lt sumą) ir prašo Ministeriją surengti projekto pirkimo konkursą. Rašte nurodoma, kad turėtų būti pastatytas keturių aukštų pastatas su mansarda, numatomas bendras statinio plotas – apie 1900 kv. m, taip pat pateikė poreikio skaičiavimą.

Nors investicijų projekto vykdytoja yra Ministerija, Klaipėdos miesto apylinkės teismas, neturėdamas pavedimo ar įgaliojimo, organizavo Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimo projektavimo paslaugų pirkimą, ir tik pirkimo sumai viršijus VPI numatytą, kreipėsi į Ministeriją.

Ministerijos nuolatinė Viešojo pirkimo komisija⁸² (toliau – Komisija) 2004-02-05 patvirtino Viešojo pirkimo rekonstravimo techninio projekto parengimui sąlygas (supaprastinto atviro konkurso būdu) (Komisijos posėdžio protokolas Nr.1). Paskelbus konkursą⁸³, buvo gauti du pasiūlymai. Vokus atplėšusi (2004-02-25 protokolas Nr. 2), pasiūlymus nagrinėjusi ir vertinusi Komisija 2004-03-02 (protokolas Nr. 4) nutarė prašyti Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo leisti

⁸⁰ Vyriausybės 2004-02-09 nutarimas Nr. 140 "Dėl Valstybės investicijų 2004-2006 metų programoje numatytų 2004 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

⁸¹ Vyriausybės 2005-02-18 nutarimas Nr. 192 "Dėl Valstybės investicijų 2005-2007 metų programoje numatytų 2005 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“;

⁸² sudaryta Teisingumo ministro 2004-01-14 įsakymu Nr. 1R-12;

⁸³ „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ 2004-02-06 Nr. 10;

atmesti visus pasiūlymus, kaip neatitinkančius konkurso reikalavimų, ir supaprastintą atvirą konkursą laikyti neįvykusių.

Pastebėjimas. *Vykdamas Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimo projekto viešąjį pirkimą (supaprastinto atviro konkurso būdu), Viešojo pirkimo komisija trijuose posėdžiuose nutarimus priėmė⁸⁴ dalyvaujant mažiau nei 2/3 komisijos narių (keturiems komisijos nariams iš septynių), o toks posėdis pagal Teisingumo ministerijos nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento⁸⁵ 12 p. laikomas neteisėtu.*

Komisija 2004-03-22 posėdyje (protokolas Nr. 5) nutarė pasirinkti skelbiamų supaprastintų derybų būdą ir Konkursą skelbti pakartotinai pirkimo sąlygų iš esmės nekeičiant. Pirkimo dokumentų sąlygos ir planai, vykdamas viešąjį pirkimą „Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastato, esančio S. Daukanto g. 6, 8 Klaipėdoje, rekonstravimo techninio projekto (toliau – Projektas) parengimas“ skelbiamų supaprastintų derybų būdu, buvo patvirtinti Komisijos 2004-03-29 posėdyje (protokolas Nr. 1). Patalpų poreikio lentelėje nurodomas 1500 – 1900 kv. m plotas.

Su konkursą laimėjusia projektavimo bendrove (toliau – Projektuotojas) Ministerija 2004-05-03 pasirašė Projektavimo darbų sutartį Nr. 05-04/30, kuria Projektuotojas, vadovaudamasis abiejų šalių parašais patvirtinta Projektavimo užduotimi (sutarties priedas Nr. 1), įsipareigojo parengti projektą, projekto dokumentaciją perduoti iki 2004-05-26 (sutarties 2.2, 4.1 p.).

Nacionalinė teismų administracija⁸⁶ įvertinusi teismo turimas patalpas bei paskaičiavusi poreikį, nustatė, kad „rekonstruojant teismo korpusą<...> reikėtų įrengti 1900 – 2400 kv. m bendrojo ploto patalpas“. Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininkė 2004-05-14 raštu Nr. N-3⁸⁷ „Dėl priestato ploto padidinimo“ prašo „Teisingumo ministeriją neprieštarauti, o projekto bendrovę projektuoti didesnę priestato, esančio S. Daukanto g. 8 plotą“ „...padidinti numatomo priestato plotą mažiausiai 1000 kv. m, nors geriau būtų 1500 kv. m“. Taip pat pažymi, „kad žodinių konsultacijų metu <...> Ministro ir Teismų tarybos pirmininko pritarimą esu gavusi“.

Ministerijos sekretorius, likus dviems dienoms iki sutartyje numatyto termino pateikti Projektą, 2004-05-24 raštu Nr. 52-1 „Dėl projektavimo užduoties“ Projektuotojo prašo „pakoreguoti rengiamą Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimo projektą pagal patikslintą patalpų plotų skaičiavimo lentelę.“ Pridedamuose plotų skaičiavimuose rekonstruojamų patalpų plotas numatomas padidinti iki 2901,45 kv. m, tai yra 1000-1400 kv. m daugiau, nei skelbta konkurso sąlygose ir Ministerijos bei Projektuotojo pasirašytoje Projektavimo užduotyje.

⁸⁴ Viešųjų pirkimų komisijos 2004-02-25 posėdžio protokolas Nr. 2; 2004-02-27 posėdžio protokolas Nr. b/n; 2004-03-02 posėdžio protokolas Nr. 4;

⁸⁵ Teisingumo ministerijos nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas patvirtintas Teisingumo ministro 2004-01-14 įsakymu Nr. 1R-12;

⁸⁶ Nacionalinės teismų administracijos 2004-02-20 raštas Nr. 4.29-166 „Dėl Klaipėdos miesto apylinkės teismo patalpų rekonstravimo“, adresuotas Teisingumo Ministerijos sekretoriui ir Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininkei;

⁸⁷ Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininkės 2004-05-14 raštas Nr. N-3 „Dėl priestato ploto padidinimo“, adresuotas Teisingumo ministerijai ir Projektuotojui;

Audito metu Ministerija pateikė Susitarimą (2004-05-19 Nr. 34a) dėl 2004-05-03 Projektavimo sutarties Nr. 30 pakeitimo, kuriuo pakeičiama patalpų poreikio lentelė (plotas padidinamas iki 2901,45 kv. m) ir Projekto pateikimo terminas – iki 2004-12-31.

Tai, kad Ministerija 2004-05-24 raštu (5 dienom vėliau, nei Susitarimo data) prašė Projektuotojo pakoreguoti rengiamą projektą rodo, kad Susitarimas dėl projektavimo sutarties pakeitimo galėjo būti pasirašytas vėliau, nei yra nurodyta (2004-05-19).

Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastato, esančio S. Daukanto g. 6, 8 Klaipėdoje, rekonstravimo Techninis projektas 2004-12-15 pagal projektavimo darbų aktą buvo perduotas Ministerijai. Projekte vietoj 4 (pagal pirminę Projektavimo užduotį), suprojektuotas 6 aukštų priestatas, o bendras rekonstruojamų patalpų plotas – 3245,56 kv. m., tai yra 1346 kv. m (78 proc.) didesnis, nei pasirašytoje Projektavimo užduotyje ir 344 kv. m (12 proc.) nei buvo patikslintoje patalpų plotų skaičiavimo lentelėje.

Pastebėjimas. Auditoriai negavo patikimų skaičiavimų, pagrindimo projekto keitimui ir tokio dydžio teismo patalpų įrengimui.

Todėl Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimo techninis projektas neatitinka Viešojo pirkimo komisijos 2004-03-29 (posėdžio protokolas Nr. 1) patvirtintų projektavimo darbų pirkimo dokumentų prieduose pateiktų reikalavimų bei Ministerijos ir Projektuotojo pasirašytos projektavimo užduoties. Skelbime apie supaprastintą techninio projekto darbų pirkimą nurodoma, kad po rekonstrukcijos numatomas pastato plotas – 1900 kv. m.

Kadangi 1 kv. m rekonstravimas kainuoja apie 2758 Lt, todėl poreikio pakeitimas (iki 2901,45 kv. m) papildomai kainuoja 3712,3 tūkst. Lt, o suprojektuoti papildomi 344 kv. m – dar 948,8 tūkst. Lt. Iš viso suprojektavus 1345 kv. m didesnę patalpų plotą, tai pareikalaus papildomai 4661,1 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Pagal investicijų projekto charakteristikas, pakeitus rekonstravimo projektą, investicijų projekto vertė išaugo nuo 3770 tūkst. iki 8950 tūkst. Lt, tai yra 2,4 karto (5180 tūkst. Lt), rekonstruojamų patalpų plotas – 78 proc. (iki 3245 kv. m), o 1 kv. m kaina – 39 proc. (nuo 1984 iki 2758 Lt už kv. m).

Padidėjusi (5180 tūkst. Lt) investicijų projekto vertė sudaro 10,3 proc. Ministerijos 2004–2006 m. investicijų plane numatytų ir 2004 m. Programos lėšomis vykdytų investicijų projektų bendros vertės (8 projektai). Trijų mažiausios vertės investicijų projektų bendra vertė (2004–2006 m. investicijų plane) sudaro 4125 tūkst. Lt, tai yra 80 proc. Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimo projekto bendros vertės padidėjimo.

Audito metu duomenų, kad rekonstruojamo ploto padidinimo klausimą ir viso investicijų projekto pakeitimo klausimą svarstė ir priėmė sprendimus Strateginio planavimo grupė, Ministras,

Teismų taryba, negauta. Taip pat nėra duomenų, kad buvo svarstytas alternatyvus lėšų panaudojimo klausimas, nes už 5180 tūkst. Lt būtų galima rekonstruoti 3-4 kitų teismų patalpas.

Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimo projekto keitimas atliktas neaprobavus Teismų tarybos.

Ministerija, iš esmės keisdama (tikslindama) Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimo investicijų projektą, nesilaikė Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos⁸⁸:17, 24 p., Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos⁸⁹ 7.3, 7.4, p. – tai yra neatliko investicijų projekto sąnaudų ir rezultatų analizės, sąnaudų efektyvumo analizės, nesvarstė investicijų projektų prioritetų, papildomai reikiamų lėšų alternatyvaus panaudojimo galimybes, rekonstruojant ir statant kitų teismų pastatus.

Vadovaujantis Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 6 p. Asignavimų valdytojai investicijų planus rengia vadovaudamiesi šioje metodikoje (2 p.) nurodytais dokumentais, taip pat teisės aktais patvirtintais strateginio planavimo principais ir metodiniais nurodymais. Asignavimų valdytojai atlieka pradinio valstybės kapitalo investicijų planavimo etapo darbus, atsako už pateiktų faktinių duomenų teisingumą, už numatomus pasiekti rezultatus įgyvendinus investicijų projektą, taip pat už parengtų investicijų projektų pateikimą nustatytu laiku.

Pakeitus investicijų projektus ir neorganizavus nustatyta tvarka investicijų programos patikslinimo, vykdomi investicijų projektai, neapbruoti Teismų tarybos (Teismų įstatymo 128 str. 2 d.).

Tai, kad rengiant investicijų projektą, nenustatomas ir nepagrindžiamas teismo patalpų poreikis, investicijų projektas keičiamas, nesilaikant teisės aktų nustatytos tvarkos, suprojektavus 1346 kv. m (78 proc.) didesnio ploto patalpos nei buvo numatyta perkant projektavimo paslaugas, reikės papildomai 4661,1 tūkst. Lt investicijų, auditoriams leidžia daryti išvadą, kad šiam investiciniam projektui skirtos valstybės biudžeto lėšos gali būti panaudotos neekonomiškai ir neefektyviai.

Išvados:

- 1. Tai, kad rengiant investicijų projektą, nenustatomas ir nepagrindžiamas teismo patalpų poreikis, sudaro prielaidas neekonomiškam ir neefektyviam valstybės biudžeto lėšų naudojimui.**

---

⁸⁸ Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka“;

⁸⁹ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika“;

- 2. Ministerija, valdydama investicijų projektą „Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimas“, nesilaikė Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos⁹⁰:17, 24 p., Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos⁹¹ 7.3, 7.4 p. Teismų įstatymo 128 str. 2 d. nuostatų.**

4.4.6. VALSTYBĖS KAPITALO INVESTICIJŲ NAUDOJIMAS

Audito metu nustatyta, kad Ministerija nesilaikė Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos⁹² 31 p. ir vykdė investicijų projektus, kurie nebuvo įtraukti į atitinkamų metų Valstybės investicijų programą, taip pat investicijų projektams panaudotų lėšų dydis viršija atitinkamam laikotarpiui jiems įgyvendinti skirtų lėšų dydį. Kai kurių investicijų projektų patvirtinti pavadinimai neatitinka investavimo objekto ir įgyvendinimo būdo, kaip nustatyta Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos⁹³ 26.2.1, 26.2.3 p. (16, 17 pavyzdžiai).

16 pavyzdys.

Į Valstybės investicijų 2003-2005 m. programą⁹⁴ nebuvo įtraukti Alytaus, Druskininkų rajonų apylinkės teismų, Klaipėdos apygardos administracinio teismo pastatų rekonstravimo darbai, tačiau Ministerija 2003 m. šiems darbams finansuoti išleido 1222,2 tūkst. L (atitinkamai 383,9 tūkst. Lt, 686 tūkst. Lt ir 152,3 tūkst. Lt).

17 pavyzdys.

2003 m. investicijų projekto „Teismų pastato dalies Vilniuje, Gedimino pr. 40/1, fasado restauravimas“ įgyvendinimui Vyriausybės 2003-01-29 nutarimu Nr. 131 skyrė 1500,0 tūkst. Lt, buvo panaudota – 2048,1 tūkst. Lt (548,1 tūkst. Lt arba 36,5 proc. daugiau), be to buvo atliktas ir korpuso prie Vasario 16-osios g. pastogės rekonstravimas.

Projektui „Pastato įsigijimas ir pritaikymas Radviliškio rajono apylinkės teismo reikmėms“ 2003 m. buvo skirta 318 tūkst. Lt, panaudota 497,6 tūkst. Lt (179,6 tūkst. Lt arba 56,5 proc. daugiau).

Išanalizavus Teisingumo ministerijos Finansų ministerijai pateiktus⁹⁵ investicijų projektų rengimo ir vykdymo dokumentus, nustatyta, kad Ministerija nesilaikė:

- 1. Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos⁹⁶:**

⁹⁰ Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka“;

⁹¹ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika“;

⁹² Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka“;

⁹³ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika“;

⁹⁴ Vyriausybės 2003-01-29 nutarimas Nr. 131 „Dėl Valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 m. kapitalo investicijų apskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“ (Vyriausybės 2003-12-11 nutarimo Nr. 1595 redakcija);

⁹⁵ Buvo nagrinėti dokumentai, pateikti Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamento Investicijų skyriui;

- 5 p. – viešųjų pirkimų sutartys su rangovais (tiekėjais) dėl investicijų projekto įgyvendinimo buvo sudaromos ne dėl visų darbų, prekių arba paslaugų vertės arba techniškai priimtinos jų dalies;
  - 12 p. – kartu su investicijų projektais ne visais atvejais pateikė lėšų, reikalingų investicijų projektui įgyvendinti, poreikį bei skaičiavimus apie numatomus nacionalinio biudžeto paprastųjų išlaidų pokyčius visam planuojamam investicijos tarnavimo laikotarpiui;
  - 17, 24 p. – tikslindama investicijų projektus nesilaikė nustatytos tvarkos;
  - 35 p. – ne visais atvejais periodiškai analizuoja, apibendrina ir teikia informaciją Finansų ministerijai, ar taupiai ir nepažeidžiant sudarytų sutarčių naudojamos jiems skirtos valstybės investicijos.
2. Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos **Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos**⁹⁷:
- 7 p. nurodytų asignavimų valdytojų investicijų planų rengimo etapų: atskirais atvejais nenustatyti investicijų projektų vertinimo kriterijai, arba jie yra netinkami (7.2 p.), neatliko rinkos tyrimo ir investicijų projektų sąnaudų ir rezultatų analizės (7.4 p.), investicijų projektų analizės ir alternatyvos (7.3 p.);
  - 8, 9 p. – siekiant nustatyti geriausią projektą, neatliko investicijų projektų sąnaudų ir rezultatų analizės, sąnaudų efektyvumo analizės;
  - 17 p. – teikiant ne visos apimties investicijų projektus, nepateikė skaičiavimų, pagrindžiančių lėšų poreikį investicijų projektui įgyvendinti;
  - 22.2.1, 22.2.2 p. – informacijoje apie kiekvieną investicijų projektą ne visais atvejais nurodo atsakingus asmenis, kurie rengė investicijų projektą, projekto parengimo datą;
  - 22.4, 22.6, 22.8 p. – tam tikrais atvejais nepateikė naujų projektų statinio statybos pagrindimo; statinio ekspertizės akto ir statinio projekto ekspertizės akto kopijų; suvestinio statybos kainos apskaičiavimo sąmatos kopijos, patvirtintos užsakovo; generalinės sutarties su rangovu kopijos;

Vadovaujantis Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 13 p., į Valstybės investicijų programą negalėjo būti įtraukiami investicijų projektai, neatitinkantys Finansų ministerijos valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikoje nustatytų reikalavimų.

⁹⁶ Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka“;

⁹⁷ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta „Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika“;

Valstybės kapitalo investicijos naudojamos investicijų projektams, nesilaikant Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos bei Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos reikalavimų. Todėl finansuojant neatitinkančius teisės aktais nustatytų reikalavimų investicijų projektus, valstybės kapitalo investicijos gali būti naudojamos neracionaliai, ne pagal nustatytus prioritetus bei ne patiems svarbiausiems (valstybės mastu) investicijų projektams.

Apibendrinus atskirų investicijų projektų vykdymo vertinimą nustatyta:

Ministerijos investicijų projektų valdymas ir Programos lėšų panaudojimo efektyvumui neigiamą įtaką daro tai, kad investicijų projektų vykdymas yra deleguojamas teismams.

Atskirų teismų pastatų rekonstravimas buvo pradėtas vykdyti be nustatyta tvarka parengto investicijų projekto, įvardinant darbus kaip patalpų remontą.

Ministerija orientuojasi ne į siekiamą rezultatą, bendros teismų patalpų būklės analizės pagrindu nustatytus poreikius ir darbų apimtis, o į sumas numatytas skirti iš valstybės biudžeto ir šių lėšų įsisavinimą.

Šiuo metu vykdomi investicijų projektai, neatitinka Teismų tarybos aprobuotų 2005 – 2007 m. investicijų programos projektų.

Audito metu nustatyti vykdytų Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų ir trūkumų visuma rodo, kad neužtikrinamas viešųjų pirkimų principų laikymasis.

***Pastebėjimas.** Dalis Ministerijos tvarkomųjų ir informacinių dokumentų neatitinka Archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001-03-30 įsakymu Nr. 19 patvirtintų Dokumentų rengimo ir įforminimo taisyklių 9 p., tai yra nėra nurodyti visi dokumentų rekvizitai (dokumento sudarytojo pavadinimas, įstaigos duomenys, dokumento pavadinimas, data, parašas ir kt.). Tokie dokumentai apsunkina tiek Programos, tiek visos Ministerijos veiklos vertinimą.*

4.5. PROGRAMOS VYKDYMO REZULTATAI

4.5.1. VERTINIMAS PAGAL MINISTERIJOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJUS

Vertinimo kriterijus – rodiklis, suteikiantis informaciją apie strateginio veiklos plano įgyvendinimą⁹⁸. Ministerija 2003-2004 m. nustatė keturis Programos uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus.

➤ *Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius.*

Pagal šį kriterijų 2003 m. planuota teismuose įkurti 85 kompiuterizuotas darbo vietas (įvykdyta – 85), 2004 m. planas – 85 (įvykdyta – 331).

Nėra nustatyta, kiek atskiruose teismuose faktiškai yra, kiek turėtų būti kompiuterizuotų darbo vietų, kokius reikalavimus turi atitikti kompiuterizuota darbo vieta, kompiuterinė ir programinė įranga.

Ministerija ataskaitoje⁹⁹ nurodo, kad vykdant Programą teismuose 2003 m. buvo sukurtos 85 kompiuterizuotos darbo vietos. Auditorių nuomone, Ministerijos ataskaitos duomenys neatitinka tikrovės, nes kompiuterinės technikos įsigijimui 2003 m. Programos lėšų nebuvo skirta. Todėl Programos uždavinio įgyvendinimo vykdymo kriterijaus “Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius” planuotų reikšmių pasiekimas (įvykdymas) – negalimas.

➤ *Kompiuterinio internetinio tinklo diegimas.*

Auditorių nuomone, Ministerijos ataskaitos duomenys¹⁰⁰ neatitinka tikrovės, nes 2003-2005 m. laikotarpiu Programos kompiuterinio internetinio tinklo diegimui nei skirta, nei panaudota lėšų nebuvo (66 teismus integruojanti kompiuterinė sistema įdiegta 2002–2004 m. įgyvendinant Phare projektą LITEKO, kurio sudedamoji dalis yra „Dvynių“ programa „Teismų gebėjimų stiprinimas“ (programos kodas 50.11-12)). Todėl vertinimo kriterijus „Kompiuterinio tinklo diegimas“ yra netinkamas šiai Programai, o jo planuotų reikšmių pasiekimas (įvykdymas) – negalimas.

➤ *Teismų pastatų ir patalpų rekonstravimas.*

2003 m. planuota 7 teismų pastatų ir patalpų rekonstravimas (įvykdyta – 11), 2004 m. planas – 3 (įvykdyta – 4).

Ministerijos vertinimo kriterijai nenusako atliktų darbų pobūdžio (buvo vykdomi statybos, rekonstravimo ar restauravimo darbai ir pan.) bei rezultatų (ar ataskaitiniais metais pradėdami, ar tęsiami ankstesniais laikotarpiais pradėti investicijų projektai, ar užbaigti darbai ir pan.) (18 pavyzdys).

⁹⁸ Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 “Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo” patvirtinta Strateginio planavimo metodika;

⁹⁹ Teisingumo ministerijos 2003 m. veiklos ataskaita;

¹⁰⁰ Ministerijos ataskaitose nurodomi skirtingi duomenys: *Veiklos ataskaitose*: 2003 m. planuota pradėti diegti kompiuterinį internetinį tinklą teismuose, rezultatas – tinklas pradėtas diegti; 2004 m. – planuota pradėti diegti kompiuterinį internetinį tinklą, rezultatas – tinklas įdiegtas; *Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje* nurodytas šio kriterijaus planas – 1 (įvykdyta – 1).

18 pavyzdys.

2003 m. atliktas Teismų pastato dalies Vilniuje, Gedimino pr. 40/1, fasado restauravimas. Nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių tvarkymo statybos darbams (tai yra ir restauravimui) keliami skirtingi reikalavimai nei kitų objektų statybos ar rekonstravimo darbams, todėl auditorių nuomone, šių darbų ir jų vertinimo rodiklių sutapatinti negalima.

➤ *Tinkamų darbo vietų įrengimas.*

2004 m. planuota įrengti 60 tinkamų darbo vietų (įrengta – 125).

Kaip jau minėjome, Ministerijoje nėra apibrėžta, kokia teismo darbo vieta yra laikytina tinkama (plotas, kompiuterizavimas, kt.). Nesant įvardintų tinkamos darbo vietos kriterijų ir teismų darbo reikalavimų, nėra galimybės įvertinti, kiek atskiruose teismuose yra tinkamų darbo vietų, kiek jų dar reikia įrengti.

Ministerija nepateikė duomenų, kad metų eigoje tikslinant Programą, kintant finansavimui bei prioritetams, programos uždavinių įgyvendinimo vykdymo vertinimo kriterijai buvo analizuojami, peržiūrimi ir tikslinami.

Išvada:

Programos uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijai nesuteikia tinkamos informacijos apie Programos įgyvendinimo rezultatus, neužtikrina programos valdymo ir kontrolės. Programos įgyvendinimo rezultatyvumo įvertinti pagal Ministerijos nustatytus vertinimo kriterijus nėra galimybės.

4.5.2. VERTINIMAS PAGAL INVESTICIJŲ PROJEKTUS

Kaip jau buvo minėta, rengiant Programą, jos vykdymas su konkrečiais investicijų projektais nėra siejamas, nors rezultatai tiesiogiai priklauso nuo Programos lėšomis vykdytų investicijų projektų rezultatų. Todėl, siekiant įvertinti Programos rezultatus, buvo analizuoti investicijų projektų charakteristikose nurodyti duomenys apie investicijų projektus ir jų rezultatus.

Ministerijos investicijų projektų charakteristikose nurodyti uždaviniai nusako: darbo vietų įsteigimą (13 projektų (41,9 proc. visų 2003-2005 m. projektų)); teismų patalpų būklės gerinimą (9 projektai (29,0 proc.)); bendro ploto patalpų įrengimą (6 projektai (19,4 proc.)); kita (3 projektai (9,7 proc.)). Septyniuose projektuose šalia planuojamų įrengti darbo vietų teismams (viso 2003-2005 m. – 428 darbo vietos), numatytas ir darbo vietų hipotekos įstaigoms rengimas (viso 2003-2005 m. – 24 darbo vietos (5,3 proc. visų planuojamų įrengti darbo vietų)).

Atkreipiame dėmesį, kad neišspręstas hipotekos skyrių prie apylinkės teismų patalpų įrengimo klausimas, kai hipotekos skyriai yra teismų patalpose.

Hipotekos įstaigų darbo vietų įsteigimo finansavimas programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ lėšomis, neatitinka nei programos tikslo, nei

uždavinio. Be to, Ministerija vykdo Specialiąją hipotekos įstaigų materialinės ir techninės bazės plėtimo programą¹⁰¹, kurios tikslas – užtikrinti hipotekos įstaigų materialinės ir techninės bazės plėtojimą.

Investicijų projekto vertinimo kriterijai turi parodyti, ar įgyvendinus projektą pasiekti planuoti rezultatai¹⁰¹.

Aštuoniems (25,8 proc.) iš pateiktų investicijų projektų nustatyta po du **vertinimo kriterijus**, septyniolikai (54,8 proc.) – po vieną. Nesilaikant Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 7.2.2. p., šešiams (19,4 proc.) investicijų projektams vertinimo kriterijai nenustatyti.

Ministerijos pasirinkti investicijų projektų vertinimo kriterijai neatitinka Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 7.2.2 p., 3.3. p. nustatytų reikalavimų: neparodo projekto kokybės, efektyvumo rodiklių, ar įgyvendinus projektą pasiekti planuoti investicijų projekto rezultatai (19 pavyzdys).

19 pavyzdys.

Daugiau nei pusei pateiktų investicijų projektų (20 projektų (51,28 proc.)) nustatytas vertinimo kriterijus – „Teismui bus sudarytos normalios darbo sąlygos“, vienam (2,56 proc.) – „Bus sudarytos geros darbo sąlygos trims Vilniaus m. teismams“.

Vertinimo kriterijai „Sumažės pastato eksploatacinės išlaidos“ (5 projektai (12,82 proc.)), „Išsikėlus Vilniaus m. 2 apyl. teismui, pagerės Vilniaus apygardos ir Lietuvos apeliacinio teismų darbo sąlygos“ nėra aiškiai suformuluoti, nenusako tikslaus planuojamo pasiekti rezultato (kiek sumažės eksploatacinės išlaidos, kaip pagerės darbo sąlygos).

Nustatyti vertinimo kriterijai „Teismas dirba policijos komisariato patalpose“ (1 projektas), „Normaliam teismo darbui turimų patalpų nepakanka“ (1 projektas) nusako esamą situaciją, bet ne planuojamą pasiekti rezultatą.

Tinkamai neapibrėžus investicijų projektų vertinimo kriterijų ir neįvardinus reikalavimų, keliamų normalioms ar geroms darbo sąlygoms, įvertinti, ar įgyvendinus investicijų projektą pasiekti planuoti rezultatai, nėra galimybės.

Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 25.9. p. nustatyta, kad Investicijų projekto charakteristikos eilutėje „Investicijų projekto pajėgumas“ nurodomas investicijų projekto projektinis pajėgumas tokiais matavimo vienetais, kurie taikomi tokiems projektams. Ministerijos pateiktose 2003-2005 m. investicijų projektų charakteristikose pajėgumui nurodyti naudojami matavimo vienetai: bendras plotas ir darbo vietų skaičius. Dalyje projektų nurodyti abu rodikliai (8 projektai, 25,8 proc. visų 2003-2005 m. projektų), o kituose tik plotas (11 projektų, 35,5 proc.) arba darbo vietos (4 projektai, 12,9 proc.). Nesilaikant Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 25.9 p., aštuoniuose (25,8 proc.) projektuose pajėgumas nenurodytas. Pastebima, kad nustatytas kai kurių investicijų projektų pajėgumas nesutampa su uždavinyje nurodytu siekiamu rezultatu (20 pavyzdys).

20 pavyzdys

Investicijų projekto „Marijampolės raj. apyl. teismo pastato statyba“ (2003 m. projektas) uždaviniu numatytas 50 darbo vietų teismui ir 6 hipotekos įstaigai įrengimas, o nustatytas investicijų projekto pajėgumas tik 45 darbo vietos (taip pat – 3266 kv. m plotas).

¹⁰¹ Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintos Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodika;

Investicijų projekto „Radviliškio raj. apyl. teismo pastato pirkimas ir pritaikymas teismo reikmėms“ (2003 m. projektas) uždaviniu numatytas 27 darbo vietų teismui įrengimas, tačiau eilutėje „Investicijų projekto pajėgumas“ nurodytas tik plotas (600 kv. m).

Investicijų projekto „Vyriausiojo administracinio teismo Vilniuje, Žygimantų 2, rekonstravimas ir pritaikymas teismo darbui“ (2005 m. projektas) uždaviniu numatytas 2560 kv. m bendro ploto įrengimas, o investicijų projekto pajėgumu nustatytas 2233 kv. m plotas ir 65 darbo vietos.

Išvados:

- 1. Investicijų projektų vertinimo kriterijai ir laukiami rezultatai nesusieti su Programos uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijais ir rezultatais.**
- 2. Programos lėšų panaudojimas Hipotekos įstaigų darbo vietų įsteigimo finansavimui neatitinka Programos tikslo, uždavinio.**
- 3. Nesilaikant Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 3.3. p. , 7.2.2. p. – nustatyti kai kurių investicijų projektų vertinimo kriterijai, nesilaikant 25.9 p. – nenurodytas kai kurių investicijų projekto projektinis pajėgumas.**
- 4. Kadangi tinkamai neapibrėžti ir neįvardinti atskirų investicijų projektų vertinimo kriterijai ir laukiami rezultatai, įvertinti, ar įgyvendinus investicijų projektą pasiekti planuoti rezultatai, nėra galimybės.**

4.5.3. LAUKIAMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Numatomi programos „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ įgyvendinimo rezultatai nėra tinkamai suformuluoti: numatoma, kad visuose Lietuvos teismuose 2004 m. darbo sąlygos pagerės 20 proc., 2005 m. – 17 proc. Auditorių nuomone, nesant nustatytų reikalavimų teismų patalpoms ir darbo vietoms, be to atskirai nevertinant kiekvieno teismo darbo sąlygų, jų pagerėjimo, neaišku, kaip nustatoma, ar pasiektas laukiamas Programos vykdymo rezultatas. Atitinkamais metais įgyvendinus investicijų projektą, skirtą konkrečiau teismo darbo sąlygų gerinimui, negalima teigti, kad darbo sąlygos pagerės visuose Lietuvos teismuose. Be to, nėra apibrėžtas atskaitos taškas – pradinė teismų darbo sąlygų būklė, nuo kurios skaičiuojamas pagerėjimas procentais.

Ministerija paaiškino¹⁰², kad „Programos įgyvendinimo rezultatas apskaičiuojamas pagal <...>objektų skaičių ir skirtų asignavimų įsisavinimą“, o kaip Programos vykdymo rezultata nurodė, kad „skirtos 2004 metams investicijos įsisavintos 100 proc.“

Ar įgyvendinus Programą, pasiektas 2004 m. planuotas teismų darbo sąlygų pagerėjimas 20 procentų, Ministerija nevertino.

Išvados

¹⁰² Ministerijos Finansų departamento direktorės 2005-06-16 raštu „Dėl informacijos pateikimo“ pateikti atsakymai į 2005-06-06 klausimą.

- 1. Nurodytam Programos planuojamam siektinam rezultatui (numatomam poveikiui) įvertinti, reikiamų duomenų Ministerija neturi.**
- 2. Programos Laukiamo rezultato pasiekimas Ministerijoje vertintas nebuvo.**

BENDROSIOS IŠVADOS

1. Ministerijos strateginio planavimo sistema ne visais atvejais atitinka Strateginio planavimo metodikos nuostatas. Tai gali turėti neigiamos įtakos kryptingam Ministerijos veiklos planavimui, racionaliam finansinių, materialinių ir darbo išteklių paskirstymui bei perskirstymui, neskatinama racionalaus, rezultatyvaus biudžeto lėšų naudojimo.

2. Ministerijos nustatytas Programos tikslas ir uždavinys neatitinka Strateginio planavimo metodikos 39, 40 p. reikalavimų, Programos priemonės neatitinka Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos 16 p. nuostatų, todėl neužtikrinamas tinkamas programos planavimas, vykdymas ir vertinimas.

3. Ministerijos nustatyti Programos uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijai nesuteikia išsamios informacijos apie Programos įgyvendinimo rezultatus, neužtikrina programos valdymo ir kontrolės. Ministerija neturi reikiamų duomenų nurodytam Programos planuojamam siektinam rezultatui (numatomam poveikiui) įvertinti ir šio rezultato pasiekimo nevertino. Daugeliu atvejų Ministerija neturi dokumentuotos informacijos, kuri leistų pagrįsti jos priimamų sprendimų efektyvumą, pagrįstumą ir atitikimą teisės aktų reikalavimams.

4. Ministerija nėra nustačiusi bendrų reikalavimų teismų patalpoms, analogiškos patalpos vertinamos skirtingai, ir skirtingos patalpos vertinamos vienodai. Teismai, kuriuose plotas tenkantis vienam teismo tarnautojui nesiekia 10 kv. m, nebuvo įtraukti į investicijų planus 2003–2005 m., tuo tarpu buvo vykdomi investicijų projektai skirti Teismų, kuriuose plotas tenkantis vienam teismo tarnautojui sudaro 37,9–43,2 kv. m darbo sąlygų gerinimui.

5. Ministerija orientuojasi ne į bendros teismų patalpų analizės pagrindus nustatytus poreikius ir darbų apimtį, o į skirtų valstybės biudžeto lėšų įsisavinimą. Atskirų teismų pastatų rekonstravimas buvo pradėtas vykdyti be nustatyta tvarka parengto investicijų projekto, įvardinant darbus kaip patalpų remontą.

6. Programos lėšos, kurias sudaro valstybės kapitalo investicijos, buvo planuojamos investicijų projektams, nesilaikant Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos. Ministerija, keisdama investicijų projektus (jų vertes, apimtį, prioritetus), perskirstydama Vyriausybės patvirtintais konkrečioms projektams biudžeto lėšas, neorganizavo investicijų programos patikslinimo. Todėl šiuo metu vykdomi investicijų projektai, neatitinka Teismų tarybos aprobuotų 2005–2007 m. investicijų programos projektų.

7. Ministerija, vykdydama Alytaus rajono ir Druskininkų miesto apylinkės teismų investicijų projektus pažeidė Statybos įstatymo 22 str. 1 d., Viešųjų pirkimų įstatymo 65 str. 4 d., 92 str. 1 d., 26 str. 5 d., 21 str. 1 d. nuostatas.

8. Ministerijai, valdant investicijų projektą “Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato įsigijimas ir pritaikymas teismo reikmėms”, buvo pažeistos Viešųjų pirkimų įstatymo 15 str. 1 d., 36 str. 2 d. 3 p. ir 65 str. 4 d., Statybos įstatymo 22 str. 1 d. ir 30 str. 1 d. nuostatos. Ministerija nesilaikė Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos 24 ir 31 p.

9. Ministerija netinkamai vykdė rekonstravimo darbų techninę priežiūrą ir nepakankamai kontroliavo statybos darbų atlikimą ir apmokėjimą už atliktus darbus. Audito metu nustatyta du atvejai kai dėl Ministerijos vidaus kontrolės trūkumų už tas pačias sąskaitas 26204,78 Lt suma tam pačiam rangovui buvo apmokėta du kartus. Todėl auditoriai neturi pagrindo patvirtinti, kad darbų perdavimo priėmimo aktuose nurodyti darbų kiekiai ir kainos atitinka sutartyse numatytus ir faktiškai atliktus darbus, apmokėta už sąmatose numatytus ir atliktus darbus.

10. Ministerija neužtikrino, kad valstybės biudžeto lėšos Alytaus ir Radviliškio rajono bei Druskininkų miesto apylinkės teismų pastatų rekonstravimui bei Radviliškio rajono apylinkės teismo pastato įsigijimui būtų panaudotos ekonomiškai, efektyviai, pagal teisės aktų reikalavimus.

11. Ministerija, vykdydama Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimo investicijų projektą, nenustatė bei nepagrindė teismo patalpų poreikio, todėl pakeitus investicijų projektą ir faktiškai suprojektavus 1346 kv. m (78 proc.) didesnio ploto patalpas nei buvo numatyta perkant projektavimo paslaugas, papildomai reikės 4661,1 tūkst. Lt Valstybės biudžeto lėšų.

10. Ministerija Finansų ministerijai teikė neišsamius duomenis, nes pateiktoje informacijoje nenurodė visų investicijų projektams įgyvendinti panaudotų lėšų. Tai gali lemti netikslius valstybės ataskaitų duomenis apie valstybės turtą ir biudžeto lėšų panaudojimą.

12. Ministerijai ir ateityje Programos lėšomis finansuojant neatitinkančius teisės aktais nustatytų reikalavimų investicijų projektus, yra rizika, kad valstybės kapitalo investicijos gali būti naudojamos neracionaliai, ne pagal nustatytus prioritetus bei ne patiems svarbiausiems investicijų projektams.

13. Ministerijos investicijų projektų valdymas ir Programos lėšų panaudojimo efektyvumui neigiamą įtaką daro tai, kad investicijų projektų vykdymas yra deleguojamas teismams.

14. Ne visi Ministerijos tvarkomieji ir informaciniai dokumentai atitinka Archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001-03-30 įsakymu Nr. 19 patvirtintų Dokumentų rengimo ir įforminimo taisyklių 9 p.

15. Nustatyti teisės aktų pažeidimai rodo, kad Ministerijos vidaus kontrolės sistema neužtikrina, kad Ministerijos veikla, vykdančią programą, būtų vykdoma teisės aktų nustatyta tvarka, informacija apie veiklą būtų teisinga, patikima bei išsami ir atitiktų teisės aktų reikalavimus.

REKOMENDACIJOS**Teisingumo ministerijai:**

1. Įvertinti ataskaitoje nurodytus trūkumus, peržiūrėti Ministerijos strateginio planavimo sistemą ir patobulinti ją pagal Strateginio planavimo metodikos nuostatas, Programos struktūrą patikslinti pagal Strateginio planavimo metodikos nuostatas, Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikos nuostatas. Patikslinti Programos uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus.

2. Užtikrinti informacijos, kuri leistų pagrįsti Ministerijos priimamų sprendimų teisėtumą bei efektyvumą, dokumentavimą, kaupimą ir laikymą.

3. Nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų Teisingumo ministerijos strateginių bei kitų veiklos planų įgyvendinimo ir vykdomų viešųjų pirkimų teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą bei rezultatyvumą, pateikiamos informacijos išsamumą bei patikimumą.

4. Nustatyti ir patvirtinti „tinkamų darbo sąlygų teismams“ charakteristikos reikalavimus.

5. Atlikti kiekvieno teismo patalpų būklės analizę ir nustatyti kriterijus, kuriais vadovaujantis Ministerija galėtų priimti pagrįstus sprendimus dėl konkrečių investicijų projektų rengimo ir jų prioritetų nustatymo.

6. Teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti Teismų tarybos aprobuotos investicijų programos tikslinimą.

7. Pateikti Finansų ministerijai trūkstamus (išsamius) duomenis apie vykdomus ir planuojamus vykdyti investicijų projektus, kaip nustatyta Finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintoje Valstybės kapitalo investicijų planavimo metodikoje.

L.e. Veiklos audito 4-ojo departamento
direktoriaus pareigas

Zita Valatkienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Rita Žirlytė

Susipažinau:

Teisingumo ministras

Gintautas Bužinskas

(parašas)

(data)

PRIEDAI

1 priedas. Duomenys apie Ministerijos vykdomą programą „Teismų materialinės techninės bazės plėtojimas ir kompiuterizavimas“ 2002-2005 m.

Microsoft Excel

2 priedas. Duomenys apie teismų patalpų plotą, tenkanti 1 teisėjui ir tarnautojui bei Ministerijos patalpų vertinimą.

Microsoft Excel
Worksheet

3 priedas. Duomenys apie investicijų projektų, įtrauktų į Investicijų planą, prioritetų kaitą 2003 – 2005 m.

4 priedas. Duomenys apie investicijų projektų, įtrauktų į Investicijų planą, bendrų verčių kaitą 2003 – 2005 m.

Microsoft Excel
darbolapis